

naša komuna

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL LJUBLJANA - VIČ - RUDNIK

Leto V. LJUBLJANA, MARCA 1965

STEVILKA 3

OCENE PREDVOLILNE DEJAVNOSTI V NAŠI OBČINI IN NEKATERA POJASNILA ZA VOLITVE

Volitve - ponovna potrditev našega samoupravnega sistema

V nekaj dneh bodo volitve v občinsko, republiško in zvezno skupščino. O posameznih fazah predvolilne dejavnosti je naš list občane sproti obveščal. Danes pa želimo v povzetku poročati o celotnem poteku volitev in o glavni problematiki, ki je nastajala v zvezi s tem.

Do 10. marca so bili v naši občini opravljeni kandidacijski zbori volilcev. Na njih so bili izbrani kandidati za oba zbora občinske skupščine in kandidati za republiško skupščino. To pomeni, da je sedaj pred nami zadnji del ali zadnja faza volilne dejavnosti, ko bodo volilci na neposrednih volitvah izvolili nove odbornike občinske skupščine in poslance republiške skupščine. Neposredne volitve v zbor delovne skupnosti občinske skupščine bodo v petek, 26. marca, v občinski zbor občinske skupščine in v zbor delovne skupnosti, za kmetijsko dejavnost pa bodo v nedeljo, 28. marca.

Če na kratko preletimo predvolilno dejavnost, potem lahko ugotovimo, da sega njen začetek v november in december minulega leta, ko so na krajevnih konferencah socialistične zveze že razpravljali o novem načinu predlaganja kandidatov za skupščine. Bistvo tega procesa je bilo v tem, da je ob takratnih volitvah dejansko prišlo do uresničitve načela, ki ga je utemeljila nova ustava, namreč, da se na široko odpre možnost, da tudi na področju kadrovske politike, kot sestavnemu delu samoupravnih pravic občanov, dosežemo, da volilci aktivno sodelujejo prav s tem, da predlagajo možne kandidate za skupščine.

Že na omenjenih konferencah smo dobili prve predloge za možne kandidate za občinsko in za republiško skupščino. Javno evidentiranje možnih kandidatov je bilo zlasti intenzivno januarja in februarja in je potekalo po več možnih poteh. Razen predlaganj na zboriščih volilcev, na razširjenih političnih aktivih je bila izvedena na mestnem območju tudi anketa. V celoti je volilna komisija pri občinskem odboru SZDL prejela okrog 400 predlogov za možne kandidate za občinsko skupščino in istočasno tudi okrog petdeset predlogov možnih kandidatov za republiško skupščino.

Številni predlagani so to pot za odbornike in poslance sicer izpadli, s čimer pa ni rečeno, da ne bi bili pozneje predlagani za odbornike ali funkcionarje v raznih skupščinskih organih oziroma v družbeno političnih organizacijah.

Struktura kandidatov je zadovoljiva. Občinska volilna komisija ugotavlja, da je na terenu premajhno zaupanje v mladino. Za občinsko skupščino so predlagani le trije kandidati. Letos je več kandidatov žensk, kar doslej ni bilo v praksi. V skladu z našo splošno politično smerjo je opazen tudi priliv kandidatov iz družbenih služb, zlasti iz šol, zdravstvenih in otroškovarstvenih ustanov. Svoj pečat je javnemu predlaganju

kandidatov vtisnila tudi poklená struktura prebivalstva. Glede na to, da je v občini več kot dve tretjini kmečkega prebivalstva, je bilo predlaganih za odbornike tudi precej neposrednih kmetijskih proizvajalcev.

Občinska volilna komisija pri občinskem odboru SZDL je sproti pre-

republiške skupščine. Kakor je razvidno iz priloženega pregleda na kandidacijskih zboriščih predlaganih oz. osvojenih kandidatov je bil za občinski zbor skupščine v šestih volilnih enotah osvojen na kandidacijskih zboriščih samo po en kandidat, v desetih volilnih enotah kandidirata po

Pomlad

tresala predloge in se hkrati posvetovala s političnimi aktivci na terenu. Na tak način je bilo možno sestaviti ožji sestav potencialnih kandidatov za skupščine. Vanj je bilo izbranih preko 70 predlogov za občinsko skupščino (mandat poteče 40 odbornikom v obeh zboriščih skupščine), medtem ko je bilo v ožji izbor za republiške poslance izbranih 12 predlogov. To pomeni, da je bilo za vsako mesto občinskega odbornika predlaganih več kandidatov, v povprečju po dva za eno odborniško mesto, prav tako pa tudi po dva kandidata za eno mesto v zboru

dva in v štirih volilnih enotah po trije kandidati. V zbor delovnih skupnosti le v treh volilnih enotah kandidira po en kandidat, v štirinajstih volilnih enotah po dva, v treh volilnih enotah pa po trije kandidati.

Za republiško skupščino, v splošni zbor v obeh volilnih enotah, kandidirata po dva kandidata, prav tako v vse štiri zборе, to je gospodarski, kulturno prosvetni, organizacijsko politični in socialno zdravstveni zbor tudi po dva kandidata. Ugotovimo lahko torej, da je pri izbiri kandidatov ob letošnjih volitvah v mnogo

širšem obsegu prišla do izraza volja samih volilcev, da izbere za en mandat tudi po več predlogov.

Volilci so zelo pozitivno sprejeli tak način sodelovanja pri izbiri in predlaganju kandidatov za skupščine.

Spričo premajhnega ali premalo jasnega tolmačenja volilcem, da predlogi, ki so jih dajali na zboriščih volilcev in ob drugih priložnostih še ne pomeni dokončen predlog, je prišlo do nekaterih nejasnosti, ki pa so jih na kandidacijskih zboriščih dobro pojasnili.

Velja pa omeniti še eno:

Novi sodelavci Naše komune

IRENA VELKAVERH za Brezovico
JOŽICA ŽUŽEK za Iško vas
JANEZ KLEMENC za Rakitno

Vljudno prosimo vse občane iz Brezovice, Iške vasi, Rakitne in iz bližnjih okoliških krajev, da sporočajo vse, kakršnekoli novice, našim novim dopisnikom.

V dveh primerih so volilci pri predlaganju kandidatov za republiške poslance menili, da morajo imeti „svojega“ poslanca. Tu je prišlo do izraza na eni strani določena lokalistična težnja, ki se je naslanjala na zahtevo, da bo lahko le kandidat iz njihovega ožjega območja imel dovolj posluha in zastopal njihove interese ter reševal njihove probleme; na drugi strani pa je bila taka zahteva pogojena de neke mere tudi v tem, da je na tem področju neresenih nekaj problemov, oziroma, da so se doslej prepočasno reševali. Poleg tega je bilo ravno v zvezi s takimi težnjami opaziti, da je med občane še premalo prodrlo spoznanje, da v samoupravnem sistemu, kakršnega gradimo, ne more zavzeti reševanje problemov od nekega predstavnika in njegovih obljub, temveč od aktivnosti samih občanov in volilcev, da prek javnih razprav in tribun socialistične zveze ter zborov volilcev argumentirajo svoje zahteve in na osnovi njih dosežejo reševanje komunalnih in podobnih problemov.

Glede sodelovanja občanov v vseh fazah volitev lahko rečemo, da je bilo zadovoljivo. Samo na kandidacijskih zboriščih za občinski zbor je bila povprečna udeležba okrog 10%, za zbor delovnih skupnosti pa 36%. Verjetno bi bili ti odstotki večji, če si ne bi sestanki sledili v tako kratkem časovnem razmaku zaradi volitev, na katerih so obravnavali družbeni plan in občinske finance in kandidacijski zbori. Ponekod pa je razprava na kandidacijskem zboru zgubila svojo širino zaradi tega, ker so o kandidatih izčrpno razpravljali že na zboriščih volilcev.

Sama organizacija predpriprav na volitve je tekla dobro, vendar pa moramo pripomniti, da pri nekaterih krajevnih odborih SZDL še niso razumeli vseh demokratičnih principov teh volitev v celoti. Ponekod so čakali še direktiv od zgoraj, čeprav so bila glede tega dana točna in jasna navodila.

Nadaljevanje na 2. strani

Rokovnik za občinske volitve

Dne 26. marca — dan neposrednih volitev v zbor delovnih skupnosti razen delovnih ljudi, ki delajo na področju kmetijstva.

Dne 28. marca — dan neposrednih volitev v občinske zборе in neposrednih volitev delovnih ljudi s področja kmetijstva.

Dne 4. aprila — dan volitev v vse zборе skupščine SR Slovenije v občinskih skupščinah.

Dne 18. aprila — dan neposrednih volitev v republiški zbor.

Volivci! Opravite svojo državljansko dolžnost že v dopoldanskih urah!

Člani volilnih odborov! Poskrbite za lep videz volišč!

Člani in odborniki krajevnih odborov SZDL: Potrudite se, da bodo volilci pravočasno obveščeni o datumu in kraju volitev!

Naj ne bo nikogar, ki ne bi sodeloval pri volitvah novih članov naših predstavniških organov! Tudi tvoj glas odloča!

Predlagani kandidati za našo občinsko skupščino

KANDIDATI ZA OBČINSKI ZBOR

2. Galjevica — Danica dr. Bem in Vera Valant; 4. Rudnik — Bogdan Bradač, Franc Krne in Janez Suhadolc; 5. Trnovo — Anica List; 6. Trnovo — Marjan Glavan in Aleš Mižigoj; 9. Kolezija — Franc Um-breht in Stane Curk; 12. Milan Česnik — Karel Kajfež, inž. Marjan Kolarič in inž. Drago Dragulović; 14. Malči Belič — Viktor Čec; 16. Rožna dolina — Mari Zevnik; 18. Rožna dolina — Franc Jecelj; 21. Brdo — Franc Pavlin; 26. Rob — Janez Geroni in Anton Klančar; 27. Turjak — Jože Pirman in Jože Podražaj; 28. Pijava gorica — Janez Jereb, Želimir — Vid Piškur; 31. Tomišelj — Franc Intihar; 33. Podpeč — Danilo Bajat in Jože Menart; 34. Brezovica — Slavko Sedej; Vnanje gorice — Edvard Velkavrh; 36. Dobrova — Izidor Kogovšek, Viktor Zadnikar in Branko Golobič; 38. Horjul II. — Franc Gole, Ivan Šubič in Anton Gerjol; 39. Polhov Gradec — Jože Kavčič in Vlado Podlogar; 40. Črni vrh — Alojz Jereb in Franc Kržišnik.

KANDIDATI ZA OBČINSKI ZBOR DELOVNIH SKUPNOSTI

Tobačna tovarna — inž. Ela Vranjek, Metka Skubic in Alojz Makarovič; Podjetje za urejanje hudournikov — inž. Drago Justin; ELES — Aleksander Živko; Elektroprenos — Franc Anžič; PZ SMELT — inž. Vid Jančič; Tehnograd — inž. Franc Banovec, Ivan Horjan in Vlado Bagovič; Vinocet — Jože Jeraj; Trgovsko podjetje HRANA — Olga Strekelj; Čevljarstvo Rožnik — Marija Tratnik; Čevljarstvo Mivka — Jože Ivanc; Elektropjekt — inž. Vlado Slokan; Utensilia — Franc Žagar in Marjan Sadar; Usluga Podpeč — Janez Zajc; Kamnolom Preserje — Ignac Šelih; Kovinska industrija Ig — Ivan Selč in Minka Brancelj; KGP Kočevje, Velike Lašče — inž. Preložnik; IGO — Anton Ferbežar;

Nadaljevanje s 1. strani

Pri volivcih je to pot v mnogo večji meri prisoten občutek, da so volitve zadostile vsem demokratičnim principom, saj preveča ljudi prepričanje, da so izrazili tisti in tak predlog, kot se jim je seveda zdel najprimernejši.

In še kratko pojasnilo glede posrednih oziroma neposrednih volitev.

Izvolitve poslancev za republiške (ter zvezne) samoupravne zbore (gospodarski, prosvetno kulturni, socialno zdravstveni in organizacijsko politični) na eni ali več občinskih skupščinah, ki obsegajo volilno enoto za izvolitev poslancev v republiško oziroma zvezno skupščino, volivcem ni treba pozneje potrjevati na neposrednih volitvah. Delovni ljudje so mogli v samem postopku — od kandidiranja na zborih delovnih ljudi v delovni skupnosti do občinske skupščine, kjer so ti predstavniki delovnih skupnosti — neposredno vplivali na njihovo izvolitev. Poleg tega pa bodo izvoljeni poslanci še naprej ostali na svojih delovnih mestih in bodo tako kar najneposredneje povezani s problemi v neposredni proizvodnji in družbenih dejavnostih.

Avtoservis — Franc Predalič; Cosmos — Stane Grahek; KZ Dobrova — inž. Albin Prosenik in Jožica Kozar; KZ Velike Lašče — Ivan Kraševac in Anton Virant; Sola Oskar Kovačič — Vekoslava Kunst; Osnovna šola Vrhovec — Vida Živec; Fakulteta za elektrotehniko — inž. Božidar Magajna; FAGG — inž. Alojz Podpečan; Inštitut Jožef Štefan — inž. Jože Dolničar in Aleksander Orel; Inštitut Boris Kidrič — inž. Zalika Rajh-Alatič; Zavod za avtomatizacijo — inž. Drago Kovačević in inž. Peter Tribušon; ZD Vič — Majda Fele; Zavod za slepo mladino — Jože Karič.

NADOMESTNE VOLITVE V OBČINSKO SKUPŠČINO

Angora, Rakovnik — Vera Skofie; Mercator — Marica Vajda in Stane Vrhovec; LKL uprava — Stane Gliha; KIP — Anton Pucihar; Inštitut metal. kon. — Franci Vrhovec; Inštitut za celulozni papir — Zdenko Gasparič; Vzgojno varstvene ustanove Bičevje — Lucija Zalaznik in Marija Koprivec.

OBČINSKA SKUPŠČINA LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK O DRUŽBENEM PLANU

Sprejet je občinski družbeni plan

Na predzadnji seji občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik, so po izredno živahni šesturni razpravi sprejeli med drugim družbeni plan in proračun občine za leto 1965. Osnovni problem, ki je prišel do izraza, je nesorazmerje med velikimi potrebami zlasti na področju družbenih služb in med pičlimi sredstvi, s katerimi bo verjetno letos razpolagala občina. Spricu takega položaja so poizkušali odborniki s pomočjo amandmajev vsaj sanirati nekatere dejavnosti na primer šolstvo, kulturo in prosveto, zavod za prosvetno pedagoško službo, preventivno zdravstvo itd. Zaradi takega finančnega položaja so kritizirali tudi nekatere postavke predloga finančnega načrta mestnega sveta ljubljanskega.

Stanovanjski blok na Viču

Razlog za tako burno razpravljanje in prelaganje bremena name na drugo tiči v tem, da znašajo proračunski dohodki občine za letošnje leto skupaj le 2 milijardi 381.488.000 dinarjev, zahtevki (in verjetno tudi potrebe) pa 4 milijarde 443.657.000 dinarjev.

Tako občinski planerji kot odborniki so se enotno opredelili za to, da se letos v prvi vrsti upošteva gradnja šol in za tem vse ostale družbene službe (otroško varstvo, zdravstvo, socialno dejavnost in podobno).

Za ilustracijo naj navedem le en primer in primerjavo nesmotnosti delitve sredstev za šolstvo.

V Velikih Laščah imajo šolo v petih stavbah (prvi del v stari šoli, drugi v preurejenem hlevu, tretji v združenem domu itd.). O kabinetih in telovadnicah sploh ne govorijo. Hkrati s tem nimajo urejenega varstva za šolarje niti stanovanj za prosvetni kader. V isti sapi pa so odborniki ugotavljali, da v občini Center nimajo zasedenih vseh šolskih zmogljivosti in da premišljajo že o kabinetnem pouku.

Učitelj velikolaške šole je predlagal, da letos ne bi iz občinskih sredstev nabavili še učnih pripomočkov, ampak bi ta denar raje porabili za gradnjo šole v Velikih Laščah.

Podoben položaj glede sredstev je pri zdravstveni službi. V proračunu bi bilo treba zmanjšati nekatere postavke za preventivno zdravstvo.

Na skupščini so dali tudi nekatere konkretne predloge za rešitev stanovanjskih vprašanj nekaterih borcev. Predlagali so, da bi pri gradnji stanovanj v večji meri dobili sredstva iz republiških virov.

Predsednik statutarne komisije je odbornikom povedal, da je njihova komisija že pri obravnavanju osnutka statuta mesta Ljubljane predlagala spremembe v tem smislu, da bi z nekaj organizacijskimi prijemi presekali gordijski vozle težav. Predlagal je, da bi nekatere pristojnosti prenesli na mestni svet, po drugi varianti pa naj bi v naslednjih letih občinske težave reševali čim bolj radikalno tako, da ne bi cepili sredstev na več potreb.

Stanovalci bloka na Rakovniški 2 proslavili Dan žena

V soboto, 6. marca, so se zbrali vsi stanovalci bloka na Rakovniški cesti št. 2 k slavnostni pogostitvi ob prazniku žena.

Organizatorji so bili seveda moški. Prav prijetno je bilo srečanje vseh stanovalcev, ki so s pesmijo in s plesom ter seveda ob dobri gostobesni pozno v noč proslavljali ta praznik.

Na svoj račun pa so prišli tudi otroci. Mamice so bile zanje brez skrbi, saj so se popolnoma sprostile. Vso skrb so namreč prevzeli mošje.

LADO PERME

Pričakovan razvoj v družbenih službah in usmeritev

1. Položaj družbenih služb in osnovna vprašanja njihovega razvoja

Vsestranska zaostalost družbenih služb v vsej državi se odraža tudi v občini Ljubljana-Vič-Rudnik. Eden od osnovnih vzrokov za tako stanje je med drugim prenapeta delitev narodnega dohodka, ki doslej ni dovoljevala boljšega financiranja družbenih služb.

To je imelo za posledico, da je bila raven osebnih dohodkov zaposlenih v družbenih službah občutno nižja kot v gospodarstvu. Nadaljnja posledica tega pa je bila iskanje dopolnilnega zaslužka, fluktuacija in pa pomanjkljiva kvaliteta njihove dejavnosti.

Razvoj samoupravljanja na področju družbenih služb je zaviral administrativni način razdeljevanja sredstev. Zaostajanje razvoja družbenih služb je imelo negativen odraz tudi na razvoj gospodarstva.

V naši občini je prišlo to še posebej do izraza zaradi močnega prehitvevanja družbenih služb v drugih mestnih občinah — zlasti v Centru.

V zadnjem času pa se položaj le-teh pomembno boljša. In ne le-to. V dolgoročnem smislu postajajo družbene službe kvalitetno eden od

najodločilnejših pogojev nadaljnega družbenega in gospodarskega razvoja. Zato postajajo v letu 1965 družbene službe glavna skrb občine.

Letos več sredstev za družbene službe kot lani.

Letos bo največji del celotnih proračunskih sredstev občine (54%) namenjen za potrebe družbenih služb.

Ob 10-letnici Žimnice

Ob 10. obletnici obstoja podjetja za tapetništvo in izdelovanje brezkončnih trakov Žimnica, so imeli v tej delovni skupnosti proslavo združeno z dnevom žena, na kateri so obdarovali dva desetletnika.

V teh letih je podjetje, ki ima zdaj 50 zaposlenih, lepo napredovalo. Tako se je med drugim v tem času za nekajkrat dvignil njihov bruto produkt, pa tudi asortiment njihovih del in kvaliteta sta se prav močno dvignila.

LADO PERME

Tovariši! Tako smo tudi v našem kraju ugotovili, da je mladina apolitična in je ne moremo vključiti v politično delo

Za njihovo redno dejavnost bo zagotovljenih približno 1500 milijonov dinarjev. Najvažnejši namen takega povečanja proračunskih sredstev pa predstavlja ustvaritev možnosti, da se osebni dohodki v družbenih službah izravnajo z osebni dohodki enakovrednih delovnih mest v gospodarstvu.

Način financiranja družbenih služb je treba bistveno spremeniti, in od administrativnega določanja dotacij preiti na financiranje konkretnih programov, pri čemer je treba uveljaviti načelo: dejansko prejeta sredstva naj tudi ustrezajo izvršenemu programu.

Kljub velikim potrebam redna proračunska sredstva ne dajejo nikake možnosti za investicije v družbene službe. Najbolj nujne so potrebe za investicije na področju šolstva in otroškega varstva in bo nujno potrebno iskati druge vire in načine za rešitev tega vprašanja, za kar nakaže smer ta družbeni plan.

2. Šolstvo

Glede na dosedanje zaostajanje šolstva in glede na odločujoč pomen v nadaljnjem družbenem in gospodarskem razvoju je treba razvoju šolstva zagotoviti prioriteto.

Ceprav slab materialni položaj šolstva ni edini vzrok za njegovo zaostajanje in čeprav ni mogoče le z večjimi finančnimi sredstvi rešiti vseh problemov in ustvariti podoben in družbeno napreden nivo vzgoje, pa je izboljšanje materialnega položaja prva naloga, ki naj da osnovo in vzpodbudo za napredek šolstva in njegov kvaliteten dvig tudi v materialnem pogledu.

Nadaljevanje prihodnjic

OTROŠKO VARSTVO V OBCINI — ZLASTI V TRNOVEM — JE DOSEGLO KRITIČNO TOČKO

Najboljše za otroke še vedno ni dobro

V zadnjem času v naši občini izstopa v ospredje problem otroškega varstva. — Kljub čedalje večjim potrebam po tem varstvu pa ugotavljamo, da se iz občinskega proračuna skoraj ne bo dalo izločiti sredstev v te namene. — Priporočeno je, da prispevajo sredstva gospodarske organizacije. — Da bi bila situacija okrog vrtcev jasnejša, objavljamo analizo in problematiko naših vzgojno-varstvenih ustanov. — Posredoval nam jih je zavod za prosvetno pedagoško delo s sodelovanjem vzgojno-varstvene ustanove Trnovo. — Želimo, da bi v javni polemiki povedale svoje stališče zlasti gospodarske organizacije, ki so v tej situaciji najbolj poklicane, da prispevajo sredstva za gradnjo otroških varstvenih ustanov.

V zadnji številki Naše komune je bil objavljen članek o urbanizaciji Trnovega. V njem je med drugim rečeno, da Trnovčani že vrsto let terjajo med mnogimi drugimi nujno potrebni objekti tudi novo otroško ustanovo.

RAZUMEVANJE JE PREMALO

O otroškem varstvu zadnje čase ogromno govorijo na vseh naših forumih, v vsaj domovini in tudi v naši komuni. Glede tega smo imeli že vrsto posvetovanj o problemih vzgoje in varstva otrok od uspele statutarne tribune preko posvetovanj v okviru družbeno političnih organizacij do razpravljanja v občinski skupščini oktobra lani. Pokazalo se je, da imajo vsi odgovorni faktorji dovolj razumevanja za ureditev pe- rečega vprašanja otroškega varstva, toda razumevanje še ni dovolj. Te probleme bi morali reševati z večjo zavzetostjo in odgovornostjo vseh občanov.

Kadar govorimo o varstvu otrok, ne mislimo samo na varstvo pred- šolskih otrok v otroških vrtcih, am- pak tudi na varstvo šolarjev, na pionirske in mladinske sobe, na igri- šča, na letovanje otrok ter še na marsikaj, kar nam naj bi pomagalo pri varstvu in vzgoji našega mladega rodu ter pri organizaciji njegovega prostega časa.

OD 10.430 OTROK JIH JE V VRTCIH LE 534

Otroških vrtcev za predšolske otroke imamo sedem. Trije od teh sprejemajo tudi šolarje, ostali štirje pa jih zaradi premajhne kapacitete ne morejo sprejeti. Kljub temu pa imajo vedno v varstvu nekaj šolskih otrok, običajno zaradi njihove socialne ogroženosti. Vseh prostorov je v teh vrtcih le za 400 otrok, kar je v primerjavi s številom vseh otrok v naši občini izredno malo. Po statističnih podatkih je v občini Vič- Rudnik 5820 predšolskih otrok, od

tega do dveh let starosti 2470. Otrok v obvezni osemletni šoli je 6610.

Razpoložljivi prostori so v naših otroških vrtcih polno zasedeni ter so zlasti vrtci na mestnem področju prenapolnjeni, saj imajo zasedbo tudi do 75% preseženo kapaciteto. Več otrok res ne morejo sprejeti. V vseh vrtcih je sedaj 534 otrok, od teh ima kar 492 otrok obojestransko zaposlene starše. Ostali otroci so tudi nujno potrebni varstva, ker so otroci mater-samohranilk ali pa socialno ogroženi, nekaj pa je primerov duševno nerazvitih otrok, ki pravzaprav ne spadajo v vrtec. Teh nekaj števil- nam že dovolj jasno pokaže veliko potrebo po razširitvi kapacitete otroških vrtcev.

V družbenem planu naše občine za leto 1965 je rečeno, da bo potrebno v letošnjem letu zagotoviti znatno večje investicije v šolstvu in otroškem varstvu kot v preteklih letih. K tej ugotovitvi lahko pristavi- m le še to, da so bila investicijska sredstva, ki so bila doslej vložena za otroško varstvo, dokaj pičila ter so bila namenjena le nekaterim adapta- cijam v že obstoječih vrtcih. Ti so vsi v starih stavbah ali v provizori- jih ter nekateri ne ustrezajo niti osnovnim sanitarnim predpisom, kaj šele funkcionalni ureditvi otroškega vrtca. Ali je za otroka najslabše res že dobro? Gorki je dejal: „Najbolj- če za otroka še vedno ni dobro.“ Pri nas pa...

STARSI, KI SO ZAPOSLENI V DELOVNIH ORGANIZACIJAH, BI MORALI OD SVOJIH DS ZAHTEVATI SREDSTVA ZA GRADNJO VRTCEV

Pa se vprašajmo, komu so po- trebni otroški vrtci? Razumljivo, da v prvi vrsti zaposlenim staršem, ki bi najbrž delali z večjo brezskrb- nostjo in z zato večjo stopnjo pro- duktivnosti, če bi jih pri delu ne morila skrb za otroka, ki je v času njihove odsotnosti doma v slabem varstvu ali pa celo brez njega. Prav

to vprašanje pa je dosti širšega značaja, saj bi prav temu morale posvetiti večjo skrb gospodarske or- ganizacije, zlasti pa njihovi sindikati. Prav tu je osnovna naloga, ki nam jo postavlja naša ustava, to je skrb za človeka. Seveda bi morali priza- deti starši sami odločneje in upor- neje postavljati pred delavske svete in sindikate svojih delovnih organi- zacij vprašanje rešitve teh svojih problemov. Vemo pa, da je v naj- večji meri skrb za otroka stvar že- me — matere, ki se pa zaradi dvoj- ne zaposlitve v službi in doma ne more posvečati družbeno političnemu delu, da bi tako aktivneje reševala te svoje težke probleme.

KAJ LAHKO NUDI OTROKU NESTROKOVNA VARUHINJA?

Verjetno tudi večina naših star- šev še ni seznanjena s koristmi, ki jim jih lahko nudi urejen otroški vrtec, pa se zato tudi premalo zani- majo za njegovo ureditev. Pomagajo si pač, kot vedo in znajo. Pušajo otroke pri sorodnikih, dobrih sosedih, starejših bratcih in sestricah, nema- lokrat pa tudi malčke same. Znano nam je precej primerov tako imeno- vanega privatnega otroškega varstva, ko posamezne žene (gospodinje, upo- kojenke...) prevzamejo v varstvo po nekaj otrok. To privatno varstvo je sorazmerno drago, saj plačujejo starši zanj od 5000 do 15.000 din mesečno, poleg hrane, ki jo morajo prispevati za otroka. Točnih števil- k o temu varstvu ni mogoče dobiti iz razumljivih razlogov: prizadete ma- tere o tem ne upajo govoriti, ker bi s tem izgubile še to varstvo (često je to tudi vzrok, da se ne bore za ureditev vrtca), varuhinje pa tudi ne dajejo o teh nekontroliranih do- hodkih podatkov.

UTENSILIA ZA VZGLED

Večina gospodarskih organizacij marsikje pomaga zaposlenim staršem, tako da jim dovolijo prosto izbiro izmen. Pri tem pa ne pomislijo, da je to le slaba usluga staršem, saj sta tako oba roditelja prisiljena oprav- ljati dvojno delo. Kakšno korist ima gospodarska organizacija od take po- moči staršem, ali so ti dovolj spo- čiti in pripravljeni za delo, ki ga naj opravljajo v gospodarski organi- zaciji? In ali se lahko ti starši po- svečajo problematiki gospodarske or- ganizacije? Ali ne bi bilo smotrnejše za gospodarsko organizacijo, za njen celotni kolektiv, da bi poiskali raz- položljiva sredstva, ter bi uredili ali pomagali urediti ustrezno otroško varstvo. Lahko bi nam bila za vzgled Utensilia, ki je prispevala del sred- stev za adaptacijo prostorov za vrtec na Vrhovcih in si s tem zagotovila sedem prostih mest v tem vrtcu za otroke svojih delavk.

Tako zapuščeni in brez otroške radosti v očeh so otroci brez varstva, otroci s ceste

PRIKRAJSANI ZA RAST INTELIGENCNOSTI

Varstvo otrok zaposlenih staršev, o katerih smo govorili doslej, pa je le del potreb po ustanovah za pred- šolske otroke. Važnejša za našo druž- bo je vzgoja mladih ljudi, ki se naj prične že v začetnih letih njihovega življenja. Nove naloge in zahteve gospodarskega razvoja terjajo vedno bolj izobraženega človeka, zato so danes zahteve šol večje, kot so bile včasih. Da bi mogel otrok slediti tem večjim zahtevam, ga je potrebno na to pripraviti v prvih otroških letih, ko je po dokazih psihologov in pedagogov največja možnost za in- tenzivnejši razvoj otrokove inteli- genčnosti. Zamujen razvoj v teh le- tih se ne more nikdar več povsem popraviti. Zaradi pomanjkanja časa starši sami kaj težko izvršujejo to odgovorno nalogo. V otroškem vrtcu pa se otrok tudi izobražuje. Dnevno se seznanja z novimi pojmi, spozna- va svojo okolico in okolje ter na- ravne pojave, si uri ročne spretnosti in se sploh vsestransko telesno in duševno razvija. Ob ugotovitvi, da je v naših vrtcih zajetih le 2,1% naših otrok, lahko kaj hitro ugotovimo, koliko jih je prikrajšanih za ta pravi- len vsestranski razvoj. Zato pri urejanju otroških vrtcev ne smemo misliti samo na otroke staršev, ki so zaposleni, temveč na vse, ki naj bi že v predšolski dobi dobili primerno izobrazbo. Danes to v naši občini res ni mogoče, saj lahko obstoječi vrtci sprejmejo v varstvo le najbolj po- trebne otroke. Staršem, ki bi želeli oddati svojega otroka v vrtec vsaj zadnje leto pred vstopom v šolo ni mogoče ustreči, pa če bi bile te želje in prošnje še tako utemeljene in razumevanje uprav naših vrtcev še tako veliko. Pred celotno našo družbo pa stoji to vprašanje odprto in terja njeno odgovornost.

Pa še nekaj o vzgoji. Namenoma jo postavljamo na zadnje mesto, ker nam je čisto, kadar govorimo o otrocih v negativnem smislu, na pr-

vem mestu. Ali ne govorimo kaj radi, kako so naši otroci, kako je naša mladina slabo vzgojena. Vse premalo pa smo se vprašali, kaj smo storili za njihovo vzgojo. Danes ne more samo družina vzgajati svojih otrok, ker zahteva naša družba ak- tivnega samoupravljalca, ki bo znal svoje osebne interese podrediti skup- nosti. Kolektivno vzgojo pa lahko predšolskemu otroku nudi samo do- bro organiziran otroški vrtec.

IZTIRJENI OTROCI

Ko govorimo o vzgoji, je prav, da pomislimo tudi na tiste otroke, ki zaradi slabega zasilnega varstva ali prepuščenosti samemu sebi iztirijo. Naša občina plačuje vsako leto pre- ko službe socialnega skrbstva za več kot 60 otrok — prestopnikov okoli 30 milijonov dinarjev. Zavedamo se, da bi bile te številke mnogo večje, če ne bi našli vzgojno zanemarjeni otroci svoje zatočišče v vzgojno-var- stvenih zavodih. Koliko otrok bi za ta denar lahko oddali v otroški vr- tec! Otroški vrtci nam zato služijo kot preventivna služba, saj otroke pravilno usmerjajo in vzgajajo.

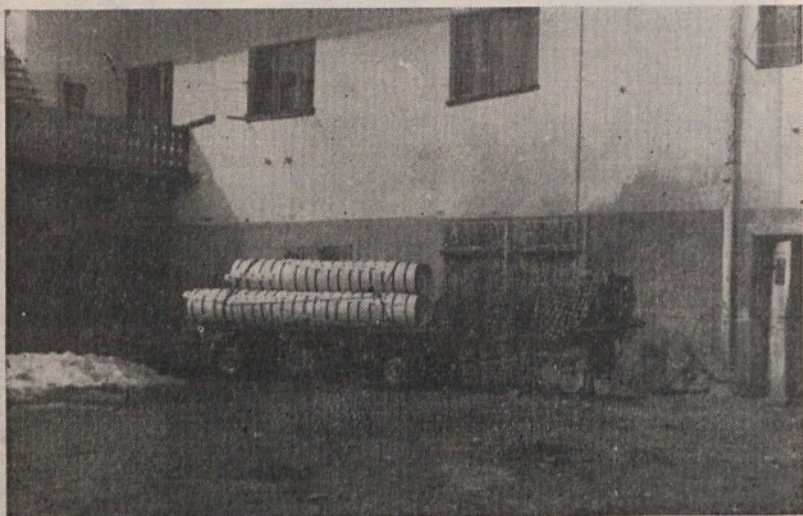
Poglejmo še, kako je z varstvom šolarjev v naši občini. Vseh šolarjev je 6610, od teh jih je v otroških vrtcih le 112, ena sama šola pa ima za svoje učence organizirano varstvo. Varstvo šolarjev naj bi v celoti pre- vzele šole. Toda vse naše šole imajo prostore komaj za dveizmenski pouk. Prostorov za organizirano varstvo učencev v času, ko nimajo pouka, ni. Po vseh predvidevanjih ga tudi kma- lu še ne bo. Ko bo zgrajenih nekaj novih šol (Bičevje, Ig, Velike Lašče), bo nekoliko lažje. Mnogo bi k reše- vanju varstva šolarjev pripomogle pionirske in mladinske sobe, toda prostorov zanje ni. Pred leti je ob- činska skupščina sprejela odlok o tem, da morajo investitorji novih stanovanjskih blokov poskrbeti tudi za take sobe. Ta odlok se ni doslej

Nadaljevanje na 10. strani

Na sliki: otroci iz vrtca Malči Beličeve

Živina iz Velikih Lašč za izvoz

Pred kratkim so imeli v Velikih Laščah zadrugi svet, na katerem so največ razpravljali o živinoreji. S tega sestanka pa tudi z razgovora z direktorjem Kmetijske zadruge Ivanom Ilcem, povzemamo nekaj misli.

Prizor iz Velikih Lašč: dovažanje suhe robe

Področje kmetijske zadruge Velike Lašče je znano kot vzrejno področje sivorjave plemenske živine. Selekcionirali so jo že več kot 50 let, odkar je bila uvožena prva živina iz Švice. V tem času se je občutno povečala proizvodnja mleka na kravo in dvignil odstotek tolsche. Na tem področju je danes 2400 glav goveje živine, od tega je tri sto glav na obratu na Karlovičih, šest sto pa pri kooperantih.

Prejšnja leta je občutno padlo povpraševanje po plemenski živini, a v letu 1964 se je spet dvignilo. Največ se zanimajo zanje družbene organizacije iz vse države. Lani so izvozili v Bolgarijo 30 glav plemenske živine. Okrog 90% živine za zakol pa izvažajo v Italijo in Belgijo. Prejšnja leta pa so izvažali živino tudi v Grčijo.

Stalež plemenske in ostale živine se dviga, stalno pa je v upadanju stalež krav molznic, na kar vpliva predvsem cena mleka, ki ni stimulativna in ne krije stroškov vzdrževanja. Stalež živine pada v višinskih predelih, kar skušajo rešiti prav z nabavo manjše mehanizacije in s tem nadoknaditi odhod delovne sile iz teh krajev. Živina je poleg izdelovanja suhe robe glavni vir dohodka tukajšnjega prebivalstva. Tako je bila v letu 1964 dosežena realizacija bruto dohodka okrog 240 milijonov dinarjev.

Za izvozno živino so participirali na deviznih sredstvih in si s tem ustvarili pogoje za nabavo 46 motornih kosilnic iz Italije. Prva pošiljka desetih kosilnic je že oddana kooperantom, ki bodo ta kredit odplačevali z mesom in mlekom. V ta namen je zadruga do sedaj kreditirala 30 milijonov lastnih sredstev. Ta vsota pa se bo predvidoma v letošnjem letu dvignila na 50 milijonov dinarjev.

Zadrugi svet je priporočil, naj bi v letu 1965 vso sposobno rodovniško in nerodovniško (tudi ta je kvalitetna!) živino prodali za nadaljnjo vzrejo družbenim organizacijam, ker vlada za obe vrsti živine precejšnje zanimanje pri rejcih in pri kupcih.

Pri zadrugi obstoja rodovniška služba in stalna mlečna kontrola plemenskih krav. Delajo po navodilih kmetijskega zavoda in kmetijskega inštituta v Ljubljani.

LOJZE SEVER

Zakaj v Horjulu še ni kinoprojektorja

OD 65 MILIJONOV DINARJEV, NAMENJENIH PO OBČINSKEM PRORAČUNU ZA KULTURO, GRE 48 MILIJONOV ZA FILHARMONIJO IN GLEDALIŠČE — TUDI V HORJULU IN OKOLIŠKIH VASEH RABIMO KULTURO — ZAKAJ SE NE ZAVZAME ISKRA ZA NAKUP KINOPROJEKTORJA (KI JIH PROIZVAJA SAMA)

Nerad pišem o tem, da v Horjulu še ni kinoprojektorja, zato ker me je sram, da vas z dvema industrijskima obratoma ne premore enega samega projektorja na široki trak, tako da bi ljudem lahko nudili vsaj to zvrst kulture. Veliko ljudi, ki potuje skozi Horjul, ali pa tisti, ki se priselijo v vas, ne morejo verjeti, da v Horjulu res ne vrtijo filmov. Imel bi pomisleke, če ne bi bilo prostora ali pa možnosti postavitve kinoprojektorja, kar je pa v obeh primerih mogoče.

Na Horjul se veže glede kulture nega razvedrila še enajst vasi s tritisoč prebivalci. To ni več majhno število, vendar so ti ljudje v bistvu

prepuščeni sami sebi, tako da si iščejo med prostim časom razvedrilo v gostilni ob pijači in kartah. Med temi je največ mladine. Ko smo na zboru volivcev sprejemali občinski proračun za leto 1965, je bilo iz poročila razvidno, da občina Vič-Rudnik daje letos za kulturo 65 milijonov. Vse lepo in prav, samo ne morem razumeti, da gre od tega 48 milijonov filharmoniji in gledališču! Odbornik je to vsoto zagovarjal s tem, da se daje ta denar zato, ker nam filharmonija in SNG v Ljubljani predstavljata vrh slovenske kulture, s katero se lahko pokažemo tudi v zamejstvu. To je popolnoma pravilno, samo ne smemo pozabiti,

da smo v Horjulu, Vrzdencu, Zažarju itd. tudi Slovenci in da tudi mi rabimo kulturo. Kaj bi se na primer poznalo, če bi od tistih 48 milijonov dobili 1 milijon za horjulski kinoprojektor. Mislim, da ne veliko, trem tisočem prebivalcem v horjulski okelici pa zelo veliko.

Nerazumljiv se mi zdi tudi odnos Iskre Horjul glede tega. Vsi vemo, da Iskra Kranj sama dela projektorje; po osmih letih, kar obstoji tovarna, pa ni zmogla zbrati denarja za nabavo projektorja. Res je precej krivde tudi na tem, ker se vodilne osebe vozi v Ljubljano, kjer ima potem možnost ogleda vseh kinopredstav in gledališč. Mislim, da bi obrat Iskre Horjul skupno z Občinsko skupščino Vič-Rudnik in s prebivalci tega kraja lahko rešili ta problem. Obrat podjetja Iskre v Horjulu ima letos letni proračun milijardo in pol in če bi od tega odvojili en milijon za kulturo, bi bila to kapljica v morje.

FRANC KONČAN

Gasilci na Vrzdencu zopet zaživel

Prostovoljno gasilsko društvo na Vrzdencu so ustanovili leta 1932. Takratni predsednik je bil Andrej Rozman. Kakor je razvidno iz starih zapisnikov, je to društvo do pred leti delalo zelo aktivno, saj je zgradilo gasilski dom z lastnimi sredstvi. Pred leti pa je delo v društvu zamrlo, kar pa ni krivda ljudi, ki so bili pripravljeni delati, temveč večji del krivde nedelavni upravni odbor društva.

O tem zastanku je začela razmišljati SZDL v tej vasi, ki je sklical občni zbor PGD. Na njem so izvolili odbor, ki ga vodi novi predsednik Stane Kastelic. Zc na prvi seji je odbor sprejel nekaj nalog, ki jih je tudi uspešno uresničil. Organiziral je operativno desetino in mladinsko desetino. Društvo šteje sedaj skupaj 112 članov. Zelo delavni so zlasti stari člani — Andrej Rozman, Franc Celarc in Jakob Kogovšek.

Ena prvih nalog društva je nabava nove gasilske opreme, zlasti potrebujejo motorno črpalko. Ta bi zagotovo pripomogla k večjemu številu članov društva, in kar je najvažnejše; ob požaru bi bili mnogo učinkovitejši.

FRANC KONČAN

Pogled na Horjul

Nova trgovina s pohištvom v Velikih Laščah

Veletrgovina Mercator je pri svoji poslovni enoti Hrana v Velikih Laščah št. 17 preuredila prostor in ga namenila za prodajo pohištva. Tako so sedaj vse tri njene poslovalnice v Velikih Laščah specializirane.

Hrana (imenovana Zadruga) prodaja živila, tekstil, kuhinjski pribor in podobno.

Železnina prodaja razne kovinske predmete, orodje, stroje in gradbeni material.

O novi trgovini pa je v razgovoru povedala nekaj več prodajalka Fani Ponikvar:

„Prodajni prostor je bil preurejen v decembru. Prej sta bili v istem kraju dve prodajalni z živil, medtem ko so morali ljudje nabavljati pohištvo v Ljubljani ali pa v Ribnici. Zaradi velike oddaljenosti je nastalo mnogo težav in s prevozom so se povišali tudi stroški.“

„Ali se ljudje kaj pridajo zanimajo za pohištvo?“

„Zanimanje se veča, kajti doslej so bili o novi prodajalni vse premalo obveščeni. Nujno bi bila potrebna reklama oziroma informiranje ljudi; poleg tega pa napisna tabla Hrana ne ustreza več in jo bo treba čimprej zamenjati.“

Prodajamo v glavnem sobno in kuhinjsko pohištvo, posteljne vložke, lestence, šivalne stroje itd. Potrošniki se najbolj zanimajo za pohištvo iz Nove Gorice, ker je kvalitetno in ustreza njihovemu ukusu. Najraje kupujejo sobno pohištvo iz orehovega

furnirja, nekaj manj mahagonija in pleskane imitacije, medtem ko za svetle furnirje še ni zanimanja. V programu je še šivalni tečaj, kjer bo tudi prirojanje. Prijavljenih je že nad 50 žena in deklet.“

„Težave?“

„Težave so s prostorom. Mislili smo, da bo sedanji prostor zadostoval, a je občutno premajhen, tako da imamo posamezne kose pohištva vskladiščene po privatnih hišah. Presej težav je tudi s prevozom. Najbolje bi bilo, če bi imeli svoj do-

stavni avtomobil. Od tovarna ga sama dovažajo samo Nova Gorica, za vse ostale moramo najemati prevoznike. Največ pohištva dobimo direktno od tovarna iz Nove Gorice, Starega trga, Idrije in Celja.“

„Plan?“

„V planu je bila izgradnja večjega trgovskega centra, ki bi ga gradila veletrgovina Mercator. Vendar vse kaže, da je malo sredstev in odpravijo preureditev v Velikih Laščah za nedoločen čas.“

LOJZE SEVER

Ali je zimski šport res množičen?

Med podeželsko mladino je veliko zanimanja za smučanje, saj so tu ponekod idealni pogoji zanj. Vendar žal, večina otrok ne more smučati. Starši niso toliko premožni (saj se preživljajo le od kmetijstva in suhe robe), da bi kupovali drago smučarsko opremo. Nekateri kljub temu pridejo do „dile“, ki so vse prej kot primerne. Čudim se, kako si nekateri upajo s tako pomanjkljivo opremo (v gumijastih škornjih, s pomanjkljivim okovjem in vezmi, s slabimi

deskami) smučati in celo skakati in da ni bilo še več nesreč ter hujših poškodb.

Ko sem šolarje pred tekmovalnjem v Velikih Laščah izpraševal, če bodo tekmovali, sem pri večini naletel na odgovore: „Nimam smuč“ ali pa „Imam slabe smuč“ in podobno.

Iz vsega tega je razvidno, da smučanje ni dostopno za vse, zato govorimo o zimskem športu le za tiste, ki morejo premostiti finančno breme, o množičnosti pa bomo šele takrat, ko bodo lahko vsi dobili opremo na posodo za primerno odškodnino ali na kakšen drug sprejemljiv in dostopen način. L. S.

Iščemo frizerja

V Velikih Laščah ni frizerja, čeprav sta bila včasih dva lokala. Lastnik prvega je odšel v pokoj, druga pa dela doma (samo za ženske) v 6 kilometrov oddaljeni vasi. Ko sta oba lokala prenehala z delovanjem, je hodila frizerka iz Ljubljane, ki pa ni imela dela (stranke so odhajale k prejšnji, ki je delala istočasno), zato je prenehala. Prišlo je tako daleč, da se v Laščah ne moremo obriti ali pa ostriči. Zato se moramo voziti v Ljubljano. Tako pa se zaradi vožnje striženje trikrat podraži.

Kje je krivda? Morda je pri frizerki, ki noče ali pa si ne upa obnoviti lokala, ali pa kje drugje...

L. S.

V Velikih Laščah bomo gradili šolo

Na zadnji skupščini je bil med drugim sprejet dvoletni finančni program gradenj osnovnih šol in otroško varstvenih zavodov v letih 1956 do 1966. Za gradnjo osnovne šole in telovadnice v Velikih Laščah je treba letos zagotoviti 40, v letu 1966 pa 160 milijonov dinarjev.

STRMEC 65

V nedeljo, dne 21. II. je bilo v Velikih Laščah občinsko prvenstvo Ljubljana-Vič-Rudnik v veleslalomu, slalomu in smučarskih skokih. Prvenstvo je izvedlo Športno društvo Velike Lašče pod pokroviteljstvom občinske zveze za telesno kulturo in s pomočjo smučarskega kluba Krim.

Prvenstva so se udeležili pionirji, pionirke, mladinci in člani SK Krim, Oskar Kovačič, Brda, Brezovice, Vrhnik, Škofljice in Velikih Lašč.

V dolini pod Strmecem je nastopilo 54 tekmovalcev. Borili so se za

čim boljše uvrstitve. Najprej so startali v veleslalomu, nato v slalomu. Po skupnem kosilu za tekmovalce so se pričeli ob 14. uri smučarski skoki na 15 meterski in na 30 meterski skakalnici.

Po končanem tekmovalstvu je bila uradna razglasitev rezultatov v kinodvorani zadrugnega doma. Podelili so diplome ter praktična darila.

Z željo, da se drugo leto zopet srečajo, se je končala uspešna športna prireditev.

ANTON MUHA

Odlok o uvedbi obveznosti plačevanja prispevkov in davkov občanov ter njihovih stopnjah

Občina Ljubljana - Vič - Rudnik

Na podlagi 103. in 107. člena statuta občine Ljubljana-Vič-Rudnik ter 8. in 13. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Ur. list SRS, št. 37/64) ter 9. člena temeljnega zakona o davku na dohodke od iger na srečo (Ur. list SFRJ, št. 52/64) je skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 27. februarja 1965 sprejela

ODLOK

o uvedbi obveznosti plačevanja prispevkov in davkov občanov ter njihovih stopnjah.

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

V občini Ljubljana-Vič-Rudnik se uvaja obveznost plačevanja prispevkov in davkov občanov, ki so po zakonu njen dohodek.

2. člen

S prispevki in davki se krijejo materialne potrebe družbene skupnosti občine, h katerim je dolžan prispevati vsak občan po svoji gospodarski moči.

3. člen

Prispevki se obračunavajo in plačujejo od dohodkov, ki jih dosežejo občani z osebnim delom, davki od dohodkov, ki jih imajo občani od premoženja, premoženjskih pravic in od dopolnilnega dela drugih, kakor tudi od premoženja, ki ga občani imajo ali pridobijo.

II. PRISPEVKI

4. člen

Iz osebnega dohodka se plačujejo prispevki:

1. prispevek iz osebnega dohodka od delovnega razmerja;
2. prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti;
3. prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti;
4. prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev;
5. prispevek iz osebnega dohodka od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav.

1. Prispevek iz osebnega dohodka od delovnega razmerja

5. člen

Pavšalne osnove za plačevanje prispevka iz delovnega razmerja se po 43. členu zakona o prispevkih in davkih občanov določajo v mesečnih koematih zneskih v tej višini:

1. od osebnih dohodkov odvetniških pripravnikov — 35.000;
2. od osebnih dohodkov gospodinjstev pomočnic, zaposlenih pri zasebnih gospodinjstvih — 20.000;
3. od osebnih dohodkov hišnikov, zaposlenih v stanovanjskih hišah — 25.000;
4. od osebnih dohodkov oseb, zaposlenih pri krajevnih skupnostih — 30.000;
5. od osebnih dohodkov ribičev in lovcev, zaposlenih v ribiških oziroma lovskih podjetjih, zavodih, zadrukah in organizacijah — 30.000;
6. od osebnih dohodkov oseb, zaposlenih v domovih planinskih društev — 30.000.

6. člen

Stopnja prispevka iz osebnega dohodka od delovnega razmerja je proporcionalna in znaša 6,8% od bruto osebnih dohodkov.

2. Prispevek iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti

7. člen

Območje občine se razdeli na štiri proizvodne okoliše (49. člen zakona o prispevkih in davkih občanov) tako, da se celotne ali deli katastrskih občin razporedijo v določen proizvodni okoliš.

Prvi proizvodni okoliš zajema katastrski občini:

— Gradišče predmestje in Krakovsko predmestje.

Drugi proizvodni okoliš zajema katastrske občine:

— Trnovsko predmestje (razen dela na desni strani Ljubljaničice), Vič, Zgornja Šiška, Glince, Dobrova (samo naselje Kozarje), Podsmreka in Sujica (samo naselje Vrhovci).

Tretji proizvodni okoliš zajema katastrske občine:

— Trnovsko predmestje (samo del na desni strani Ljubljaničice), Karloško predmestje, Dobrova (razen naselja Kozarje), Sujica (razen naselij Vrhovci in Osredok), Lanišče, Rudnik, Ig pri Ljubljani, Iška vas, Vrbljenje, Tomišelj, Iška Loka, Brezovica, Velike Lašče, Turjak (samo naselje Male Lašče), Preserje, Jezero, Kamnik, Babna gora, Zaklanec, Pijava Gorica, Dobravica, Horjul (razen naselja Koreno) in Polhov Gradec.

Četrti proizvodni okoliš zajema katastrske občine:

— Sujica (samo naselje Osredok), Turjak (razen vasi Male Lašče), Osolnik, Ulača, Vito — del, Dvorska vas, Selo I, Krvava peč, Lužarji, Zapotok, Golo, Zelimlje, Gradišče, Rakitna, Selo II, Setnik, Črni vrh, Horjul (samo naselje Koreno), Vrzdenec, Zažar, Butajnova in Sentjošt.

8. člen

Stopnje prispevkov iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti (katastrski dohodek negozdnih zemljišč) so proporcionalne in različne za posamezne proizvodne okoliše, ki znašajo:

— prvi proizvodni okoliš — 22%,

— drugi proizvodni okoliš — 19%,

— tretji proizvodni okoliš — 7%.

9. člen

Osnova za prispevek od kmetijske dejavnosti, ki odpade na osebni dohodek iz gozda, je vrednost posekanega lesa (48. člen zakona o prispevkih in davkih) in se določa po vrednostnih razredih od kubičnega metra v tej višini:

Vrednostni razred	Iglavei ABC dinarjev
I.	3700
II.	3300
III.	2900
IV.	2500
V.	2100
VI.	1700
VII.	1300
VIII.	900

Območje vrednostnih razredov, v katere so razporejene posamezne ali deli katastrskih občin (gozdne površine) je razvidno iz posebnega seznama, ki je sestavni del tega odloka. Zaradi obsežnosti se ta seznam ne objavi skupaj s tem odlokom, temveč je vsakomur na vpogled v skupščinski pisarni in oddelku za finance skupščine občine.

10. člen

Prispevek iz osebnega dohodka iz gozda, doseženega s posekom lesa, se odmerja istočasno kot prispevek v gozdni sklad, ki se tudi pobira skupno s tem prispevkom.

11. člen

Stopnja prispevka od kmetijske dejavnosti, ki odpade na osebni dohodek iz gozda, je proporcionalna in znaša 20%.

3. Prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti

12. člen

Občani, ki imajo dohodek od izkoriščanja zemljišč v druge nekmetijske namene (kopanje peska, gramoza in kamna, žganje opeke, apna, oglja in podobno), ki presega v enem letu 120.000 dinarjev na kmetijsko gospodarstvo, plačujejo prispevek od obrtne dejavnosti.

13. člen

Kot najvišja stopnja ekonomske amortizacije se predpiše v naslednji višini:

1. za poslovne prostore, ki se uporabljajo za obrtno dejavnost, od njihove vrednosti 3%, če ti niso zavezani davku na dohodke od stavb;
2. za stroje in naprave, ki se uporabljajo za obrtno dejavnost, 10 odstotkov od njihove vrednosti;
3. za orodje in inventar, katerega trajanje je daljše kot 1 leto in se uporablja pri izvrševanju obrtne dejavnosti, 12% od njihove vrednosti.

Osnova za obračun ekonomske amortizacije je nabavna vrednost oziroma vrednost, ugotovljena zapisniško po sodno zapriseženem cenilcu.

14. člen

Stopnje prispevka iz obrtne dejavnosti po pavšalni letni osnovi so progresivne in znašajo:

do 900.000	8,0%
od 900.000 do 1.100.000	9,0%
od 1.100.000 do 1.300.000	10,0%
od 1.300.000 do 1.500.000	12,0%
od 1.500.000 do 1.800.000	14,0%
nad 1.800.000	17,5%

15. člen

Stopnje prispevkov iz obrtne dejavnosti po dejansko doseženem osebnem dohodku so progresivne in znašajo:

do 900.000	17,5%
od 900.000 do 1.100.000	20,0%
od 1.100.000 do 1.300.000	23,0%
od 1.300.000 do 1.500.000	26,0%
od 1.500.000 do 1.700.000	29,0%
od 1.700.000 do 1.900.000	32,0%
od 1.900.000 do 2.100.000	35,0%
nad 2.100.000	40,0%

Listavei AB dinarjev	Listavei C dinarjev
2000	1000
1700	800
1400	600
1100	400
800	—
500	—
200	—
—	—

16. člen

Prispevek od obrtnih dejavnosti v odstotku od vsakega posameznega kosmatega dohodka (prispevek po odbitku) se plačuje ob vsakem izplačilu po naslednjih stopnjah:

1. od dohodkov od prodaje srečk in vplačil pri športni napovedi in pri lotu, ki jih organizira jugoslovanska loterija — 10%;
2. od dohodkov zavarovalnih poverjenikov — 15%;
3. od provizij zastopnikov ustanov za varstvo malih avtorskih pravic — 15%;
4. od dohodkov, ki jih imajo posamezniki od prepisovanja not za Zvezo skladateljev Jugoslavije — 15%;
5. od provizij poslovnih agentov in poverjenikov ter uličnih prodajalcev od prodaje časopisov, knjig, revij in podobno ter od zbiranja oglasov in naročil za take publikacije — 15%;
6. od dohodkov transportnih in obalskih delavcev in od drugih oseb, ki nakladajo, razkladajo in prenašajo ob pretežni uporabi lastne telesne moči za gospodarske, družbene in druge organizacije, državne organe in zavode, če ne plačujejo prispevka v pavšalnem znesku — 15%;
7. od dohodkov od prevoznitstva kot postranske kmetijske dejavnosti — 20%;
8. od dohodkov od tovorjenja lesa in drugega materiala z delovno živino, od dohodkov pluzenja snega in prevoza mleka za gospodarske organizacije — 10%;
9. od dohodkov delavcev, ki delajo za državne organe, delovne in druge organizacije — 20%;
10. od dohodkov od izdelkov domače obrti, kot je izdelovanje čipk in zobotrebcev — 10%;
11. od dohodkov od domače obrti (izdelovanje suhe robe) — 15%;
12. od dohodkov potujočih zabavišč in prirediteljev — 20%;
13. od dohodkov, ki jih imajo posamezniki od priložnostnega opravljanja drugih storitev (umski in fizični) za državne organe in zavode, za gospodarske in druge delovne organizacije ter hiše v družbeni upravi, če se po predpisih od delovnih razmerij ne sklone delovno razmerje in če se ne plačujejo prispevki v pavšalnem znesku — 15%.

17. člen

V pavšalnem letnem znesku plačujejo prispevek iz dohodka od obrtne ali druge dejavnosti (74. člen zakona o prispevkih in davkih občanov) zavezanci, ki opravljajo storitve iz naslednjih dejavnosti:

1. avtomehanika, vozničarstvo, avtokleparstvo, precizna mehanika, orodjarstvo, livarstvo — pavšalni znesek 40.000;
2. zidarstvo, soboslikarstvo in plekarstvo, krovstvo, elektroinstalaterstvo, popravila električnih strojev, aparatov in naprav, mizarstvo, ključavničarstvo, kleparstvo — pavšalni znesek 30.000;
3. vse ostale dejavnosti — pavšalni znesek 5000.

4. Prispevek iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev

18. člen

Stopnja prispevka iz osebnega dohodka, doseženega z opravljanjem intelektualnih storitev, je proporcionalna in znaša 17,5%.

5. Prispevek iz osebnega dohodka od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav

19. člen

Stopnja prispevka iz osebnega dohodka od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav je proporcionalna in znaša 15%.

20. člen

V primeru, da nastane dvom, ali gre za delo s področja uporabne umetnosti ali pa le za obrtni izdelek, odloči tričlanska komisija, ki jo imenuje svet za obrt v soglasju s svetom za kulturo in prosveto.

III. DAVKI

21. člen

Iz dohodka od premoženja in od premoženjskih pravic ter iz dohodka dopolnilnega dela drugih se plačajo davki:

1. davek na dohodke od stavb;
2. davek na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic;
3. davek na dohodek, dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih;
4. davek na dohodke od iger na srečo.

1. Davek na dohodke od stavb

22. člen

Davka na dohodke od stavb so oproščene stavbe, ki so izven okoliša mesta Ljubljane, pogoj pa je, da se ne dajejo v najem.

Za mestni okoliš občine je šteti območje, ki ga označuje zakon o območjih okrajev in občin v socialistični republiki Sloveniji.

23. člen

Stroški upravljanja in vzdrževanja stavb (108. člen zakona o prispevkih in davkih občanov) znašajo 50 odstotkov od stanarine ali najemnine oziroma od najemninske ali stanarinske vrednosti.

24. člen

Stopnja prispevka na dohodek od stavb je proporcionalna in znaša 50 odstotkov.

2. Davek na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic

25. člen

Stopnje davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic so progresivne in znašajo od davčne osnove:

do 200.000	20%
od 200.000 do 400.000	25%
od 400.000 do 600.000	30%
od 600.000 do 800.000	35%
od 800.000 do 1.000.000	40%
nad 1.000.000	50%

Dohodek od oddajanja opremljenih sob ni podvržen plačilu davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic.

3. Davek na dohodek, dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih

26. člen

Dohodek, dosežen z uporabo dopolnilnega dela drugih, se ugotavlja v odstotku od takim osebam izplačanega osebnega dohodka.

Ta odstotek za posamezne dejavnosti, od katerih se plačuje prispevek po dejansko doseženem osebnem dohodku, se določi takole:

- predelovanje nekovin — 20%;
- predelovanje kovin — 35%;
- izdelovanje električnih aparatov in pribora — 35%;
- izdelovanje kemičnih izdelkov — 35 odstotkov;
- izdelovanje tekstilnih izdelkov — 10 odstotkov;
- predelovanje lesa — 25%;
- predelovanje papirja — 10%;
- predelovanje usnja — 15%;
- izdelovanje gumijastih izdelkov — 20%;
- izdelovanje živil — 10%;
- tiskarne in knjigovoznice — 15 odstotkov;
- izdelovanje in popraviljanje raznovrstnih izdelkov — 20%;
- stavbena obrtna dejavnost — 20 odstotkov;
- osebne obrtne in druge storitve — 10 odstotkov;
- avtoprevoznništvo — 20%.

27. člen

Stopnje davka na dohodek, določene z uporabo dopolnilnega dela drugih, so progresivne in glede na število zaposlene tuje delovne sile znašajo:

- od enega zaposlenega delavca — 20 odstotkov;
- od dveh zaposlenih delavcev — 25 odstotkov;
- od treh zaposlenih delavcev — 30 odstotkov;
- od štirih zaposlenih delavcev — 40 odstotkov;
- od petih zaposlenih delavcev — 50 odstotkov.

28. člen

Za dejavnosti, ki plačujejo prispevek na podlagi pavšalnih letnih osnov ali pavšalnih letnih zneskov, se za vsakega zaposlenega delavca določi pavšalni letni znesek davka na tujo delovno silo v naslednji višini:

- predelovanje nekovin — 15 tisoč;
- predelovanje kovin — 40.000;
- izdelovanje elektroaparatov in pribora — 40.000;
- izdelovanje kemičnih izdelkov — 35.000;
- predelovanje lesa — 25.000;
- predelovanje papirja — 20 tisoč;
- izdelovanje tekstilnih izdelkov — 10.000;
- predelovanje usnja — 15.000;
- izdelovanje gumijastih izdelkov — 15.000;
- izdelovanje živil — 10.000;
- izdelovanje in popraviljanje raznovrstnih izdelkov — 15.000;
- tiskarne in knjigovoznice — 10.000;
- stavbena obrtna dejavnost — 20.000;
- osebne obrtne in druge storitve — 10.000;
- avtoprevoznništvo — 40.000;
- gostinske storitve — 30.000.

4. Davek na dobitke od iger na srečo

29. člen

Davek na dobitke od iger na srečo se plačuje po proporcionalni davčni stopnji, ki znaša 10%.

IV. OPROSTITVE IN OLAJSAVE

30. člen

Začasno so oproščeni prispevka od kmetijstva dohodki zemljišč:

1. ki so bila za kmetijstvo neuporabna, pa so z investicijami prispevnega zavezanca postala uporabna, za dobo 10 let;
2. na katerih se zasadijo novi vinogradi in sadovnjaki, za dobo 10 let;
3. ki se pogozdijo, za dobo 10 let.

Oprostitev po prvem odstavku tega člena je mogoče priznati, če so bila dela opravljena po navodilih in pod nadzorstvom kmetijske oziroma gozdne gospodarske organizacije ali po navodilih in nadzorstvu organa občine, ki je pristojen za kmetijstvo in gozdarstvo.

31. člen

Zavezanci prispevka iz dohodka od kmetijske dejavnosti imajo pravico do posebne olajsave, kadar je dohodek na posamezni parceli ali na več zemljiških parcelah manjši zaradi elementarnih neizidov (toča, poplave, izredna suša), rastlinske bolezni in škodljivcev ali zaradi drugih izrednih dogodkov, ki jih prispevni zavezanec ni mogel preprečiti.

Olajšava po prvem odstavku tega člena se prizna, če je katastrski dohodek v primerjavi s celotnim katastrskim dohodkom prizadete parcele zmanjšan za več kot 30%. Olajšava se izračuna tako, da se celotna osnova zmanjša za ustrezen znesek, nato pa uporabi prispevna stopnja.

Višino škode ugotovi posebna komisija, ki jo imenuje upravni organ, pristojen za odmero prispevka. Ta upravni organ tudi izda ustrezno odločbo.

32. člen

Po prvem odstavku 58. člena zakona o prispevkih in davkih občanov se pri odmeri prispevka na dohodke od kmetijske dejavnosti priznajo olajšave:

1. zavezancem prispevka na dohodek od kmetijske dejavnosti, ki se ukvarjajo izključno s kmetijstvom, katerih katastrski dohodek ne presega 80.000 dinarjev letno na družinskega člana in ki preživljajo poleg dela zmožnih članov še več kot dva mladoletna otroka ali odrasla za delo nezmožna člana — po 10% za vsakega tretjega in nadaljnjega mladoletnega otroka ter za delo nezmožnega družinskega člana;

2. prispevnim zavezancem, katerih katastrski dohodek ne presega 120.000 dinarjev letno na družinskega člana, pa nimajo za delo zmožnih družinskih članov — po 20% za vsakega dela nezmožnega družinskega člana.

Za mladoletnega otroka se šteje družinski član, ki še ni izpolnil 15 let starosti oziroma dokler traja obvezno šolanje ali nadaljuje šolanje oziroma uk, z omejitvijo do 25. leta starosti. Za odrasle dela nezmožne člane se štejejo moški, ki so dopolnili 60 let, ženske pa 55 let starosti v letu, v katerem se prispevek odmerja. Za nezmožne se štejejo tudi odrasli družinski člani, ki so več kot 50 odstotni invalidi ali ki so v zadnjem letu pretežni del nesposobni za pridobitno delo, v času od 1. marca do 31. oktobra.

33. člen

Zavezancem prispevka se ob odmeri prispevka od kmetijske dejavnosti ta prispevek ustrezno zniža ali pozneje odpiše, če so imeli v letu, za katerega se odmerja prispevek, večje izdatke za zdravljenje ali za pogreb družinskih članov.

Za večje izdatke po prvem odstavku tega člena je šteti izdatke, ki presegajo 20.000 dinarjev. Prispevek se zniža v razmerju, ki se dobi med prispevkom in katastrskim dohodkom.

34. člen

Prispevni zavezanci, ki imajo dohodek iz gozda od poseka lesa, so oproščeni prispevka, kadar les darujejo za javne namene. Javni namen

ugotovi upravni organ občine, ki je pristojen za finance.

35. člen

Aktivni udeleženci NOV, ki se ukvarjajo samo s kmetijsko dejavnostjo, imajo pravico do posebne olajsave prispevka iz osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti tistega dela, ki pripada občini, in sicer:

— udeleženci narodnoosvobodilne vojne, ki so začeli aktivno delati pred 9. septembrom 1943, in španski borci ne plačujejo prispevka, če njihov katastrski dohodek ne presega 350.000 dinarjev letno, oziroma plačujejo le od razlike, ki preseha 350 tisoč dinarjev;

— udeleženci narodnoosvobodilne vojne po 9. septembru 1943 in udeleženci iz leta 1944 ne plačujejo prispevkov od kmetijske dejavnosti, če njihov katastrski dohodek ne presega 200.000 dinarjev, oziroma plačujejo le od razlike, ki preseha 200 tisoč dinarjev.

Olajšava prispevka po tem členu se prizna tistim udeležencem NOV, ki jim je priznana posebna delovna doba v dvojnem trajanju. Vlogi je treba priložiti odločbo pristojnega organa, iz katere je razviden čas delovanja za narodnoosvobodilno vojsko.

36. člen

Olajšave in oprostitev iz 30. do 35. člena tega odloka priznava upravni organ občine, ki je pristojen za odmero prispevka na pismeno vlogo prispevnega zavezanca, kateri je priložiti ustrezna dokazila.

37. člen

Olajšave zavezancem prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti se priznajo ob enakih pogojih kot zavezancem prispevka od kmetijske dejavnosti, skladno z določbami tega odloka.

V. POSLOVNE KNJIGE

38. člen

Poslovne knjige iz 27. člena zakona o prispevkih in davkih občanov morajo voditi:

1. prispevni zavezanci od obrtnih dejavnosti, ki se jim odmerja prispevek po dejanskem osebnem dohodku, če so v preteklem letu dosegli celotni dohodek 20.000 dinarjev;

2. zavezanci prispevka od intelektualnih storitev, če so presegli minimalni osebni dohodek iz 87. člena zakona o prispevkih in davkih za en milijon dinarjev.

VI. KONCNE DOLOČBE

39. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Glasniku, uradnem vestniku okraja Ljubljana, uporablja pa se od 1. januarja 1965.

Številka: 420-27/65.

Datum: 27. februarja 1965.

Predsednik skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik: **Ing. Slavko Jakečič l. r.**

40

Na podlagi 107. člena statuta občine Ljubljana-Vič-Rudnik ter 81. in 87. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Ur. list SRS, št. 37/64) je Skupščina občine Ljubljana-Vič-Rudnik na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 27. februarja 1965 sprejela

Dejavnost

Dejavnost	visokokvalif.	kvalificirani
1. predelovanje nekovin	1,048.000	839.000
2. predelovanje kovin:		
a) kotlavarstvo, kovinsko strugarstvo, kovinsko pasarstvo, strojno ključavničarstvo, avtomehanika, kovnostiskarstvo	1,429.000	1,143.000
b) galvaniziranje, orodjarstvo, precizna mehanika za optične instrumente, precizna mehanika za pisalne stroje in livarstvo	1,619.000	1,295.000
c) ostale kovinske dejavnosti	1,238.000	990.000
3. izdelovanje električnih aparatov in pribora	1,619.000	1,295.000
4. izdelovanje kemičnih izdelkov	1,333.000	1,066.000
5. predelovanje lesa:		
a) mizarstvo, lesno modelarstvo, kaluparstvo, tapetništvo in dekoraterstvo	1,143.000	914.000
b) ostale dejavnosti	952.000	762.000
6. predelovanje papirja	855.000	684.000
7. izdelovanje tekstilnih izdelkov	855.000	684.000
8. predelovanje usnja	952.000	762.000
9. izdelovanje gumijastih izdelkov	952.000	762.000
10. izdelovanje živil	762.000	610.000
11. tiskarne in knjigovoznice	952.000	762.000
12. izdelovanje in popraviljanje raznovrstnih izdelkov:		
a) filigranstvo, umetno kovaštvo, graverstvo, pečarstvo, izdelovanje kovinskih okrasnih predmetov	1,619.000	1,295.000
b) zlatarstvo	1,429.000	1,143.000
c) izdelovanje predmetov iz plastičnih mas in umetnih smol	1,524.000	1,279.000
d) ostale dejavnosti	1,048.000	839.000
13. stavbena obrtna dejavnost	1,143.000	914.000
14. osebne obrtne in druge storitve:		
a) moško frizerstvo	762.000	610.000
b) žensko frizerstvo	855.000	684.000
c) kozmetika obraza in telesa, aranžerstvo	1,333.000	1,066.000
d) optika	1,619.000	1,295.000
e) vozničarstvo in ličarstvo drugih kovinskih predmetov	1,429.000	1,143.000
f) ostale osebne storitve	1,143.000	914.000
15. gostinstvo	1,333.000	1,066.000
16. avtoprevoznništvo	1,619.000	1,295.000
17. avtotaksiji	952.000	762.000

II.

Letni kosmati osebni dohodek delavca oziroma uslužbenca, na podlagi katerega se bo določila osnova za prispevek od intelektualnih storitev, znaša:

letni kosmati intelektualne storitve osebni dohodek delavca

1. odvetniki, zdravniki, dentisti 1,619.000
2. ostali poklici 1,333.000

III.

Osnove, določene s to odločbo, veljajo za odmero prispevkov iz osebnih dohodkov za leto 1965.

ODLOČBO

o ugotovitvi letnih kosmatih osebnih dohodkov delavcev

I.

Ugotavlja se, da letni kosmat dohodek delavcev, na podlagi katerega se bo določala pavšalna in dejanska osnova za odmero prispevkov iz osebnih dohodkov od obrtnih dejavnosti, znaša:

Letni kosmati osebni dohodek delavca visokokvalif. kvalificirani

Ta odločba velja osmi dan po objavi v „Glasniku“, uradnem vestniku okraja Ljubljana, uporablja pa se od 1. januarja 1965.

Številka: 422/C-5/65.

Datum: 27. februarja 1965.

Predsednik skupščine občine Ljubljana-Vič-Rudnik: **Ing. Slavko Jakečič l. r.**

Bomo dovolili, da se turjaški grad poruši

Grad Auerspergov na Turjaku, ki je bil v hudih bojih med partizani in demobranci leta 1943 porušen, že nekaj let obnavljamo. Restavratorska dela so predvidena tudi letos, vendar zaradi pomanjkanja sredstev ne bomo mogli uresničiti predvidenih načrtov. S prvimi konzervatorskimi deli je pričela spomeniška služba l. 1962 in sicer s pozidavo poškodovanega zida in abside romarske kapele. Naslednje pomlad so na tem delu naredili novo strešno konstrukcijo. Hkrati so z deli nadaljevali na jugovzhodnem traktu, na okroglem stolpu na vhodnem traktu in na bastionu. Na omenjenih traktih so izvajali konservatorsko konsolidacijska dela, to je pozidava obodnih nosilnih zidov in prekritja le-teh z novimi strešnimi

konstrukcijami. Izvedena so bila tudi kamnoseška dela na vhodnem portalu in na okenskih okvirjih, katera še niso zidana.

Letos namerava zavod nadaljevati z deli in to z novimi strešnimi konstrukcijami že pozidanih stolpov in delom dvorišnega trakta. V ta namen je izdelan proračun (53 milijonov

nov dinarjev). Seveda pa so v tej vsoti zajeta le najnujnejša dela. Občina je letos v predračunu predvidela 5 milijonov dinarjev, s čimer bo v letu 1965 izpolnila svojo polovično participacijo.

V kolikor navedena sredstva v letu 1965 ne bodo na razpolago, je nevarnost, da se bodo sesule stare obočne konstrukcije, ker so nezavarovane pred atmosferskimi vplivi. Prav tako bo nastala neprecenljiva škoda na že pozidanih nosilnih obodnih zidovih.

JOŽE SAJOVIC

Zabavni večeri na Škofljici

Občutek dolgočasje je spremljal mladino na Škofljici v njenem vsakodnevnem prostem času. Tako so sklenili prinesiti v praznino zimskih dni in večerov nekaj novega, vedrega. Zamisel o zabavnih večerih je med mladino hitro dozorela in kar največ jih je hotelo sodelovati pri izvedbi programa. Programska zamisel, režija in izvedba je bila delo mladih avtorjev, ki so se tako prvič javno predstavili občinstvu s svojimi deli. Star pregovor pravi, da je vsak začetek težak, res je tako. Vendar napredek se je kazal od večera do večera.

Za v bodoče bo treba predvsem izboljšati programski del. Morda smo pogrešali še več izvirnosti in predvsem satir ter humorja iz Škofljice in njenega življenja. Dobra je zamisel o vsakokratni predstavitvi aktivnega občana Škofljčana; to naj bi

pomenilo prispevek ljudi samih, prireditelj pa tako postane bolj aktualna. Prireditelj torej le nima namena samo zabavati, temveč na kritičen način prikazati dogodke na Škofljici. Prav glede na to značilnost ter izvirnost imajo izvajalci mladinske organizacije polne roke dela, občani pa jih z razumevanjem podpirajo.

LOJZE HABJAN

Zgodovinski spomenik

V neposredni bližini Iga pod kazensko-poboljševalnim domom je zgodovinski spomenik. Spomenik je vklesan v živo skalo. Za marsikateriga turista, ki pelje mimo, pa bo morda novost.

Lepa vas vabi turiste

Ig leži na križišču turističnih poti, ki vodijo na Kureček, v Iški Vintgar in na Krim. Turisti, ki obiskujejo te turistične točke, se radi ustavljajo tudi na Igu, iščejo primerne postrežbe in si ogledujejo naselje.

Da bi bil kraj bolj privlačen, se je osnovalo pod pokroviteljstvom krajevnih organizacij SZDL olepševalno društvo. Njegov namen je bil, zainteresirati posamezne lastnike stanovanjskih hiš, da olepšajo svoje domove. Društvo je pomagalo mnogim lastnikom z denarjem, plačanim v obliki nagrad. Denar so prispevali še Kovinska industrija Ig, KZ Mokre in turistično društvo Rudnik.

Olepševalno društvo je do sedaj doseglo lepe uspehe. Ig se je v tem času precej spremenil in dobil videz kulturnega in upravnega centra izanškega področja. Društvo je pristopilo k turističnemu društvu in upamo, da bo nadaljevalo z dosedanjim delom.

JOŽE LEVSTEK

Pokopališče urejajo

Krajevna skupnost Ig že dve leti ureja pokopališče. Za to so porabili več sredstev, ki so jih pridobili s pokopališkimi najemninami. Urediti mislijo grobove v pravih vrstah in povečati pokopališče. Do sedaj so napeljali vodovod in popravili mrtvašnico.

V Iški vasi je postalo živahneje

V Iški vasi že dolga leta pogrešamo primerne zabave. Največja težava je pomanjkanje prostora, kajti do sedaj je vsemu služila edina učilnica v šoli. Tu imajo sestanke vse organizacije na vasi. Za večje prireditve pa je prostor premajhen.

Kljub temu pa se je ob praznovanju 8. marca zbrala v tem prostoru skoraj vsa vas. Vse naše kra-

Mladi smučarji osnovne šole Ig so tekmovali v slalomu

Na Dobravici nad Igom so lepi smučarski tereni. Mladina rada zahaja na ta smučišča in preživi tu marsikatero lepo urico.

Na željo mladinske organizacije je vodstvo šole organiziralo tekmovalje v slalomu. Tekmovalo je 25 mladincev in pionirjev na približno 300 m dolgi progi z 90 m višinske razlike. Čas vožnje je bil zadovoljiv. Najboljši tekmovalci so bili Tone Strle, Alojz Janežič, Miran Grum, Boris Jakopin in Franc Meglič.

Taka tekmovalja vzbujajo pri mladini veliko zanimanje. Priporočljivo je, da bi podobna tekmovalja v zimskem času prirejala tudi naša mladina.

JOŽICA ŽUŽEK

Kdaj elektrifikacija?

Prebivalci Setnic in vasi Selo so na zboru volivcev predlagali, naj se njihove vasi elektrificira. V Setnici bi bilo potrebno samo obnoviti dose- danjo že izrabljeno električno nape-

ljava, dočin je Selo brez elektrike. Ta predlog pa ni bil osvojen in kljub temu, da bi bilo treba to zadevo čim hitreje urediti, še ne veda kdaj jim bo to uspelo.

Ali naj dajemo
denar za obnovo
starin —
ali dovolimo,
da imajo otroci
pouk v hlevu?

Na predzadnji seji občinske skupščine so se nekateri navzoči zavzemali za to, da bi iz proračuna črtali investicije za obnovo nekaterih kulturno-zgodovinskih spomenikov na območju naše občine in bi dali vsa sredstva za gradnjo novih šol.

Predlogi so izzvenili v tem smislu, da zaenkrat pustimo zgodovinske in skrbimo raje za današnji in za jutrišnji dan.

Ižanski strelci so postavili tarčo

Strelsko društvo Mokre je kmalu po osvoboditvi iz porušene orožniške postaje zgradilo strelski dom s prostovoljnimi delom in z nabiralnimi akcijami. Prirejalo je tekmovanja v streljanju in tako navezovalo mladino nase.

V času, ko je bil na pobudo občine Ljubljana-Vič-Rudnik strelski dom nadzidan, so Ižanci nekoliko prenehali z aktivnostjo v društvu. Njihovo mišljenje, da društvo brez doma ne bo uspevalo, je zmanjšalo društveno aktivnost.

Novo izvoljeni odbor v februarju je k delu pritegnil veliko število aktivnih članov in dokazal, da je mogoče, kljub vsemu, doseči lepe uspehe.

Dopisujte v naš list!

Strelci so začeli z rednimi vajami v streljanju pod vodstvom izkušenih strelcev. Zelja, da se bodo lahko pomerili z ostalimi društvi, se jim bo tudi izpolnila.

Za svojo blagajno so tudi poskrbeli in to v ta namen organizirali pustovanje.

Imeli bomo novo šolo

„Ah, šola, nikdar je ne bomo imeli,“ so do nedavna tarnali Ižanci. Ob pogledu na staro šolo jih je lahko vsakdo razumel in le bodril, ko je poslušal njihovo tarnanje. Tudi občina jih je razumela, le sredstev ni imela za gradnjo nove šole.

Z novo šolo, ki je v gradnji, se je ta problem umaknil z dnevnega reda vseh sestankov in medsebojnih pogovorov vaščanov. Čeprav šola še ni popolnoma zgrajena, vendar daje nepoviden videz. Gradnja je prav lepo napredovala vse do zime, ko je začelo zmrzovati.

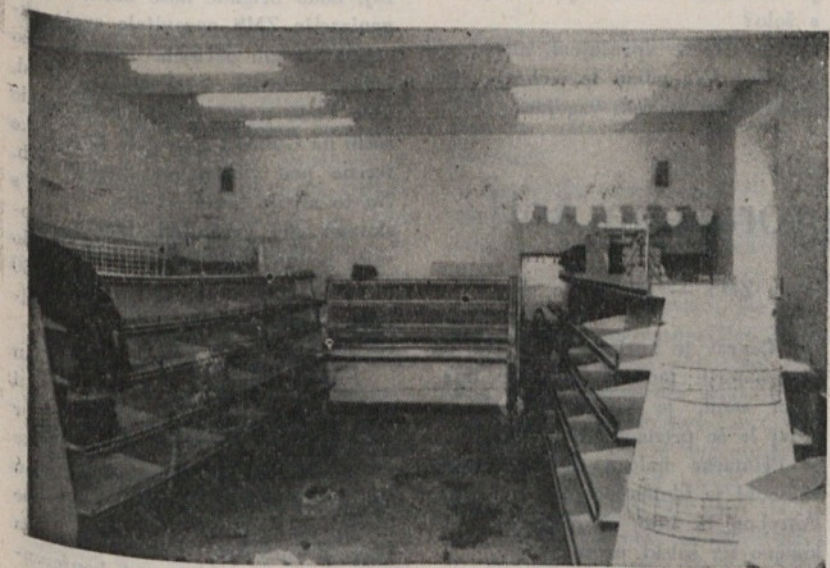
Prepričani smo, da se bo začel pouk v novi šoli že v jeseni. Takrat bo mogoče uveljavljati na šoli več samostojnih aktivnosti in dopolnilni pouk, ki sedaj večkrat odpade zaradi pomanjkanja prostora.

Dve vlečnici na Rakitni

Po enotedenskem poizkusnem obratovanju sta v nedelje, dne 21. februarja dopoldne pričeli na Rakitni obratovati dve vlečnici. Zgornja ima 216 metrov vlečilne dolžine, ter lahko v eni uri potegne ni hrib 170, spodnja, ki ima 302 metra vlečne dolžine pa 110 ljudi v eni uri. Obe vlečnici je dobavila firma Stemag iz Avstrije.

Hkrati s svečano otvoritvijo so v tem porajajočem se zimsko-turi-

stičnem centru organizirali smučarsko tekmovalje med tremi smučarskimi klubi.

Samopostrežna trgovina Mercatorja na Viški cesti 29 je odprta

NA SKLADIH ZA IZOBRAŽEVANJE JE OSTALO 100.000.000 DINARJEV — HKRATI PA UGOTAVLJAMO, DA SO SEMINARJI ZA MLADE UPRAVLJALCE SLABO OBISKANI

Ali ste proti mladini ali proti samoupravljanju?

JAVNO VPRAŠANJE NEKATERIM POLITIČNIM ORGANIZACIJAM V DELOVNIH SKUPNOSTIH

Mnogokrat razpravljamo na raznih mestih o izobraževanju mladega občana, o zamenjavi starejše generacije z mlajšo in podobno.

Zveza mladine se v tej smeri trudi po svojih močeh, toda zdi se, da je včasih ta trud zaman, ker se, kot kaže, nekatere sile borijo proti napredovanju mladih s tem, da jim pogosto ovirajo politično-ekonomsko izobraževanje.

Poglejmo samo en primer. Občinski komite ZMS Vič-Rudnik je organiziral seminar za mlade člane delavskih svetov. Od 46 mladih članov DS se je seminarja udeležilo 13 mladincev in še od teh komaj 9 članov samoupravnih organov. Če pa na drugi strani pogledamo izid testiranja na tem seminarju, ugotovimo, da je od 13 udeležencev kar 10 smatralo direktorja za enega izmed vodilnih samoupravnih organov, da o računovodji, sindikatu in osnovni organizaciji ZK sploh ne govorimo, nasprotno pa so samo trije testirani odgovorili pravilno, da je najvišji samoupravni organ v gospodarski organizaciji delovna skupnost.

Prav gotovo so ti podatki dovolj zgovorni, da jim ni potreben komentar. Ker pa se težave ZMS pojavljajo le v nekaterih gospodarskih organizacijah naše občine, se nam zdi potrebno to vprašanje nekoliko podrobneje obdelati.

Ne mislimo navajati posameznih gospodarskih organizacij, ker smo prepričani, da to problematiko dobro poznajo sami. Predvsem pa nekateri vodilni tovariši v njih. In prav tu se sprašujemo mladi, mar se res še vedno pojavlja vprašanje, da bodo mladi kar čez noč sposobni zamenjati starejše, v vsem preizkušene delovne tovariše?

Večje število gospodarskih organizacij v naši komuni je pravilno razumelo, oziroma ocenilo težnje mladih in potrebe, ki jih nakazuje gospodarski razvoj in razvoj samoupravljanja. Zato se v teh kolektivih vse čedalje bolj pojavljajo na odgovornih mestih v organih samoupravljanja, kakor tudi v vodstvih političnih organizacij — mladi ljudje. Ti pa nimajo samo potrebnega staža v mladinski organizaciji, pač pa so imeli tudi potrebno družbeno-ekonomsko vzgojo, kar jim je omogočilo izvrševanje tako odgovorne naloge.

Ne gre za to, da bi hoteli kritizirati nekatere gospodarske organizacije zato, ker so pokazale premalo smisla za vzgojo političnega kadra, pač pa je potrebna kritika političnim organizacijam v teh kolektivih, ker so pozabile na odgovorno nalogo, na vzgojo mlade generacije „generacije bodočnosti“, kot jo tako radi pogosto imenujemo. Verjetno pa tudi niso znale prikazati organom samoupravljanja in kolektivu potrebe po vzgoji političnega kadra; prav zaradi te napake pa najbrž pogosto valimo krivdo in odgovornost na vodilni kader posameznih gospodarskih organizacij.

Res je, da seminarji mnogokrat niso preveč učinkovita oblika izobraževanja, saj s svojim zgoščenim programom lahko utrjujejo delujočo na mladega človeka, s tem pa ga

odhijajo od obravnavanega vprašanja. Gotovo pa so neumestni izgovori, da ni za udeležbo na seminarju potrebnih finančnih sredstev, oziroma je mladinec neobhodno potreben na delovnem mestu. Če ugotovimo, da je v občini ostalo na skladih za izobražbo kadrov okrog 100.000.000 dinarjev, potem je jasno, da je finančni izgovor več kot pretiran, da pa je nekdo nenadomestljiv na delovnem mestu je pa verjetno tudi precej neutemeljena trditev. Vprašamo se lahko samo še ali je določeno podjetje organizacijsko dovolj sposobno obvladati proizvodnjo. Vsekakor pa ne bi smelo biti škoda izgubljenega delovnega časa, ki je potreben za vzgojo mladega človeka, ki bi lahko sčasoma postal dober funkcionar te ali one družbeno-politične organizacije.

Ko že govorimo o udeležbi na seminarjih, se je potrebno spomniti samo še seminarja za predsednike

DS in UO, pa nam postane podoba še bolj jasna. Tudi na tem seminarju je bila udeležba zelo slaba in to prav po zaslugi gospodarskih organizacij, ki premalo gledajo na idejni razvoj svojega kolektiva. Kdo je torej kriv za takšno stanje? Vseeno je ali je to sindikat, ali so to komunisti ali uprava? Dejstvo pa je, da je v teh kolektivih še vedno tendenca, ki zavira idejno-politični razvoj. Vsekakor je zgrešena, pa naj prihaja od kjerkoli.

Vprašanje je ali se ti odločujoči faktorji borijo samo proti idejnemu razvoju članov ZMS ali pa tudi zaviralno delujejo na sam razvoj delavskega oziroma družbenega samoupravljanja nasploh. Verjetno je pa drugi del vprašanja zanje mnogo zanimivejši.

Take zaviralne tendence v naši socialistični družbi nimajo mesta in je skrajni čas, da jih izkoreninimo.

DARKO

Več sredstev počitniški zvezi

Izvršni odbor PZ Vič-Rudnik je pričel v začetku februarja v Velenju tridnevni seminar za predsednike izvršnih odborov družin in za nove člane IO PZ Vič-Rudnik.

Na tem seminarju naj bi se usposobili novi kadri za prihodnje delo PZ. Razdeljen je na štiri predavanja, grupno delo in plenarno zasedanje.

Na seminarju so seminariste seznanili z delom počitniške zveze, s pravilnikom PZJ, z načinom povezave z raznimi družbeno-političnimi organizacijami, s propagiranjem ter

o tem, kako se pripravi izlet oziroma potovanje.

Najzanimivejše je bilo predavanje o propagiranju v PZ. To ni čudno, saj je propaganda osnova, od katere je v dokajšnji meri odvisen uspeh družine in vsake posamezne akcije.

Seminaristi so tudi odobrili plan komisije za izlete, ki predvideva, da poleg izletov in potovanj, ki jih organizira IO PZ, organizirajo vsako nedeljo tri družine tri izlete v različne kraje.

ZLATKO DRABIK

Seminaristi v Velenju

Sredstva za mladinske ure v proračune šol!

Že nekaj let imajo pri pouku v naših srednjih šolah posebne oblike dela ZMS — mladinske ure.

Z mladinskimi urami hočejo „zamašiti“ tisto vrzel, ki je zlasti opazna na področju splošne izobrazbe (tehnične in strokovne šole). Ze samo zato so mladinske ure potrebne in njihov obstoj v rednem pouku nedvomno utemeljen.

Pri organiziranju mladinskih ur pa se že v vseh letih uspešnega dela pojavljajo nekateri problemi, ob ka-

terih je najbolj pereče vprašanje financiranja. Za uspeh teh ur je potrebno, da si zagotovimo kvalitetne predavatelje, za te pa so, razumljivo, potrebna finančna sredstva. Večkrat sicer še slišimo mnenje, da imajo mladinske ure edini ali vsaj glavni namen usposabljanja predavateljev iz vrst mladincev in da je torej njihov cilj nekako „proizvajati“ predavate-

Mar naj dopustimo, da bodo krojili mladinsko dejavnost oskrbniki?

Sekretar občinskega komiteja Zveze mladine Slovenije, Bine Lenaršič, je v svojem prispevku za delo občinske konference ZK nakazal nekatere realne probleme, ki spremljajo mladega občana na vsakem koraku.

V hotenju, da bi pripomogli k objektivni razlagi teh težav, smo povzeli nekaj njegovih misli.

Na račun mladih je mnogokrat napisanih precej očitkov in kritičnih besed, ki so pa pravzaprav samo odraz neobjektivnega gledanja na organizacijo mladih. To pa pogojuje predvsem odmaknjenost ostalih političnih organizacij in posploševanje posameznih slabosti naše organizacije.

Ugotovitev, da imamo precejšen odstotek mladine izven naše ali pa naših specializiranih organizacij je povsem točna.

Prepričan sem, da pet tisoč mladih še ni družbeni problem. Predstavlja pa občane, ki jih nismo dovolj zainteresirali z vsebino dela v političnih organizacijah mladih. Mnogi od teh pa delujejo vzporedno z organiziranimi mladinci v samoupravnem sistemu delovnih organizacij in šol, v osebnih konjičarskih aktivnostih in v temeljitem učenju in študiju, a mi jih neupravičeno označujemo kot nezainteresirane in neaktivne.

Vedno bolj aktivni bodo mladi takrat, ko jim bodo dejansko in brez pomislekov odprta vrata v vse samoupravne organe na šolah, v delovnih organizacijah in družbeno politični skupnosti ter v vodstvu družbenih organizacij.

V društvenih organizacijah na terenu nastopa predvsem mladina kot aktiven del članstva in ta mladina je v svojih željah, prošnjah in zahtevah po prostoru mnogokrat odklonjena zaradi samovolje posameznikov ali hišniškega in oskrbniškega krojenja mladinske dejavnosti. (Dolgi most, Notranje Gorice, Velike Lašče.)

Skoraj na vseh zborih volivcev pogrešamo mlade, ki se zborov upravičeno izogibajo, ker se vse, premalo razpravlja tudi o njihovih problemih in interesih.

Ko ugotavljamo, da je v preteklem letu narasla mladoletniška, predvsem pa otroška delinkvenca v naši občini za 12%, se moramo vprašati, kje smo bili s svojimi organizacijami in vsebino dela, kje smo bili komunisti, da smo dopustili preko vsega leta svojevrstno izživljanje in afirmiranje 6 mladih Skofeljčanov — osemletkarjev. Kakšno je bilo naše sodelovanje s starši in s šolo?

Ob tem se vprašujem, ali je res ponekod šola edino le izobraževalna ustanova in ne tudi vzgojna!

Pravice mladih glede sodelovanja in odločanja o nekaterih bistvenih vprašanjih dela na šoli so jim omejene (na primer o kvaliteti pouka in vsebini vzgoje). Predstavniki šolske skupnosti učencev — dijakov je tretiran kot zunanji izvenšolski predstavnik v svetu šole. Kot tak nima nobene možnosti, da se vključuje v enakopravno odločanje.

Stanje na terenu, po šolah in po tovarnah v naši komuni, potrjuje besede tov. Tita, da je bilo delo komunistov med mladino slabo, potrjuje tudi, da skoraj ne poznamo dela komunistov med mladino, če ne upoštevamo peščice mladih komunistov, ki so ostali zvesti svoji prvotni osnovni organizaciji in še aktivno delujejo v ZM.

Mladinska stran

Najmanj dve leti je že od tega, kar smo prvič spregovorili o nujnosti mladinske priloge. Do uresničitve pa žal zaradi objektivnih razlogov še ni prišlo.

Sedaj, ko je mladinska priloga prvič med vami, toplo želimo, da bi bil čimprej prebit začetni led in da bi nas čimprej začeli seznanjati s problemi, ki vas tarejo. Pišite nam o delu šolskih in tovarniških aktivov, o klubskem življenju, o kulturnih prireditvah, o izletih, o delu v krožkih, o športu, o kulturi, o šolskih težavah, o razstavah in sploh o vsem, kar je nam, mladim, blizu! Sodelujte množično, da bo ta priloga že v najkrajšem času postala zares naša tribuna!

Mladinke, mladinci, ki ste pripravljeni stalno sodelovati, oglasite se pri nas v uredništvu!

UREDNIŠTVO

Kmalu v brigade!

Tudi letos, kakor precej let nazaj, bodo brigade naše občinske organizacije ZMS opravljale svoje akcije v drugih občinah. Tako bo eno izmed delovišč v jeseniški občini, kjer bodo naše brigade razširjevale cesto na Golico ter urejale smučarske terene pod žičnico na Španov vrh. Na to akcijo bosta šli dve brigadi skupno 200 brigadirji. Drugo delovišče bo na Rakitni, kamor bo odšlo v mesecu juliju ali še pred sezono 30 brigadirjev, ki bodo izboljševali turistično podobo Rakitne.

Edino delovišče na neposrednem področju naše občine bo v Rožni dolini pri Studentskem naselju, kjer bodo gradili igrišča za različne športne panoge. Na tem delovišču bodo dijaki srednjih šol opravili vse tiste prostovoljne delovne ure, katere so se na mladinskih konferencah zadolžili v delovnem programu.

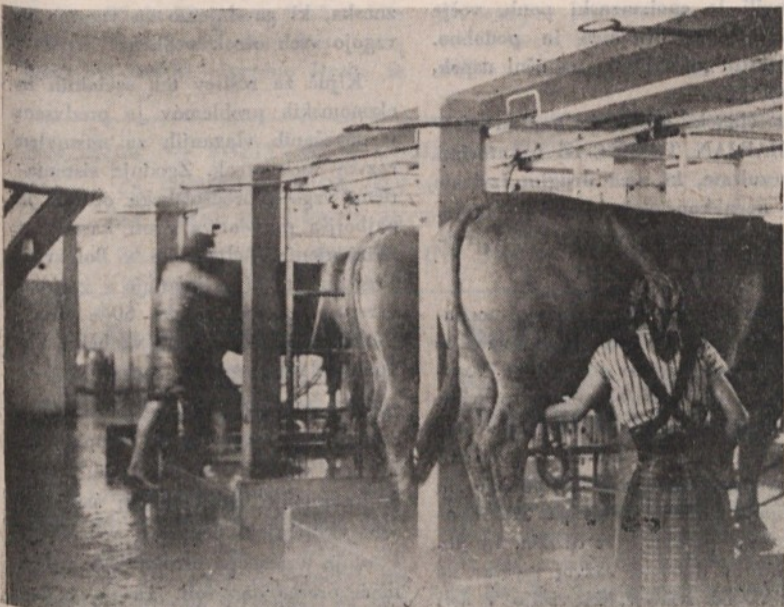
MIHA KREMŠER

KZ ali Agrokombinat?

VIDNE SO ŽE NOVE OBLIKE KMETIJSKE PROIZVAJALNE ZADRUŽE — KMETIJSKIH PRIDELKOV NE MOREMO V NEDOGLED UVAŽATI — KJE SO MEJE MED AGROKOMBINATOM, KZ IN MED KMETOM? — KMETJE-KOOPERANTI V ROKAH MALIH BIROKRATOV — HITETI MORAMO POČASI

Dvajsetletni procesi našega kmetijstva so odraz iskanja novega, naprednejšega, za naše pogoje primernejšega načina in organiziranja kme-

tske proizvodnje in v tujini uživajo lep sloves, na primer plemenska ter kladna živina in proizvodi živilsko-predelovalne industrije.

Sodobno strojno molzišče na kmetijskem posestvu Barje

tijske proizvodnje na sodobni osnovi. Procesi oblikovanja organizacije v našem kmetijstvu še niso končani. Vendar se že kaže oblika proizvajalne organizacije, ki naj se dokončno uveljavi. V zadnjem obdobju ni več vprašanje vrsta ali tip organizacije, ki se uveljavlja, pač pa zasluži še vedno vso pozornost in proučevanje metode oblikovanja le-teh. Predvsem je to vprašanje integracije ali združevanja kmetijskih proizvajalnih organizacij. Proces združevanja ni dosegel pravega razmaha vsaj do leta 1958. To leto pomeni preobrat v našem kmetijstvu.

Z načrtnim delom v kmetijstvu naj bi doma proizvajali čim več in tako znatno omejili uvoz prehranbenih predmetov za široko potrošnjo, ki se je že bohotno razširil (žito iz ZDA, prašiče iz Poljske, plemensko živino iz zahodne Evrope), na drugi strani pa naj bi povečali izvoz proizvodov, ki jih daje domača kmetij-

Od tu dalje lahko beležimo močan razmah združevanja posestev in zadrug. Res je, da vsaka vas ni imela in nima pogojev za samostojno zadrugo, ki bi bila uspešna, ob tem pa nudila članom kolektiva primeren osebni dohodek, ki ga narekujejo življenjski pogoji. Veliko število dobrih kadrov je ob integraciji zapustilo kmetijstvo in se ni vrnilo več. Še večja vrzel pa je nastala med kmetom-kooperantom in zadrugo. Ta še danes ni odpravljena. Proces združevanja je tekel tako da imamo sedaj v Sloveniji približno devetdeset kmetijskih zadrug in nekaj nad deset agrokombinotov.

Kaj narekuje integracija? Predvsem ekonomski račun. Vendar pri nas ne morejo veljati isti kriteriji, kot v kapitalističnem svetu, če ravno ekonomski zakoni ne poznajo meja, časa in družbene ureditve.

Danes smo že prišli v naši občini do takega števila kmetijskih orga-

nizacij, ki ekonomsko in prostorsko opravičujejo svoj obstoj in bi nadaljnja integracija zahtevala poglobljene študije. Vedno pa obstoji možnost reorganizacij z ozirom na čim uspešnejšo uveljavitev sodobne tehnologije kmetijske proizvodnje. Dosedanje izkušnje so že pokazale težnjo po monopoliziranju in bi jih z nadaljnjo integracijo še podkrepili.

V procesu rasti kmetijskih organizacij se spreminjajo tudi njihove funkcije. Tako agrokombinati v celoti prevzemajo naloge, ki so jih svoj čas imele samo kmetijske zadruge in obratno. Vendar kmetje kooperanti so bolj usmerjeni na KZ, ki imajo daljšo tradicijo, več izkušenj ter tako imenovanega posluha zanje in čutijo, da so to njihove organizacije, ki so jih sami ustanavljali, z njimi vseskozi sodelovali. Vendar gledano s tehnološke strani so danes agrokombinati bolj opremljeni in imajo tudi večjo perspektivo, hkrati pa ugotavljam, da se čedalje hitreje izgublja razlika med KZ in agrokombinatom. Kljub temu pa v KZ lahko opazimo čestokrat obrtniško miselnost, ki onemogoča razvoj strokovnih služb. Se vedno naletimo na male birokrate, ki kmete kooperante za zadevo, ki bi jo lahko rešili takoj, naročajo po dvakrat ali pa celo po trikrat.

Na področju občine Ljubljana-Vič-Rudnik smo v zadnjem času imeli združitev KZ Preserje s KZ Mokre oziroma pripojitev prve k drugi. Rezultati se že kažejo v pozitivni smeri. Uspeh pa zavisi v veliki meri od ljudi samih. Na različnih mestih (neuradno) pa se pojavljajo razprave o združitvi KZ Dobrova s posestvom Barje, nadalje celo o združitvi KZ Mokre z omenjenim posestvom. Mnenja sem, da bi bila spričo vseh gornjih ugotovitev vsakršna naglica v tej smeri prehitena samega sebe.

LOJZE HABJAN

Izlet v Postojno

Prejšnji mesec so člani počitniške družine Trnovo priredili izlet v Postojno in Predjamski grad, ki se ga je udeležilo precejšnje število članov počitniške zveze vseh družin naše občine.

Akcija je povsem uspela, kvarilo jo je le nekoliko hladno vreme.

PRISPEVEK K PROBLEMATIKI UREJANJA HUDOURNIKOV NA NAŠEM PODROČJU

Iška lahko zasuje Tomišelj!

Vprašanje okrog ureditve hudournika Iške je staro toliko kolikor pomnijo ljudje. V zvezi z ureditvijo iškega hudournika pa smo dobili v podjetju za urejevanje hudournikov nekaj zanimivih podatkov.

V razgovoru s tov. inž. Alojzom Strancem smo izvedeli, da bi bilo potrebnih okrog 500 milijonov dinarjev, da bi zavarovali pred tem hudournikom vasi Tomišelj, Brest, Strahomer in velik del barja. V sedemletnem planu za ureditev Iške pa je predvidenih le okrog 112.544.000 dinarjev. Zato se vprašamo ali družba posveča temu problemu dovolj skrbi? Spomnimo se samo avgusta leta 1924, ko je Gradaščica, ki je prav tako hudourniškega značaja, po neurju v Polhograjskih dolomitih v trenutku zasula širna področja z milijoni kubičnih metrov materiala in je voda celo na Viču stala en meter visoko. Isto ali pa še huje se danes ali jutri lahko zgodi s Tomišljem in z drugimi naselji ter z velikim delom ljubljanskega barja. Zanimivo bi bilo primerjati škodo, ki bi nastala v primeru katastrofe s stroški za ureditev Iške.

Družba bi morala pokazati več interesa za ureditev iškega hudournika. Kajti prav v ta področja, ki so neposredno ogrožena in so zelo

primerna za rejo živine (kmetijsko posestvo Barje), vlaga družba težke sto in sto milijone. Problem Iške postane še bolj zanimiv, če povemo, da Iška kot največji barjanski hudournik ogroža približno 1600 ha plodnega zemljišča. O izredni prodornosti iškega hudournika pričča tudi dejstvo, da je struga, ki je bila delno regulirana v letih 1940, 1948 in 1949, danes skoraj popolnoma zasuta. S tem niso ogrožena samo navedena naselja in plodna zemljišča ampak tudi Ljubljana, katero Iška in drugi ostali pritoki stalno zasipavajo.

Predvideno je, da se na tej reki zgradi 4134 metrov vzdolžnih zgradb in 104 prečnih objektov. Vse to se sicer lepo sliši. Toda vprašanje je, kdaj bodo ta dela prišla do izražaja. Mnenja smo, da s temi deli ne bi smeli odlašati, kajti objekti, ki so bili zgrajeni za regulacijo Iške so že davno dotrajali in ne morejo več služiti svojemu namenu.

ANTON RAJGELJ

Pogled na nekoč plodno zemljišče, ki ga je hudournik zasul s prodom

O razširitvi in utrditvi občinske zveze tabornikov

NE USTANAVLJAJMO NOVIH ENOT, DOKLER NI VODNIKOV

Tudi letos bo ena osnovnih nalog občinske zveze tabornikov nadaljnja razširitev in utrditev organizacije. Če dosedanje izkušnje nam kažejo, da ni primerno orientirati se samo na ustanavljanje novih enot, če te še nimamo dovolj usposobljenega vodstvenega kadra.

Naša občinska zveza bo morala tudi v prihodnje posvečati največjo skrb vzgoji vodnikov. Z namenom, da pridobimo vodstveni kader, smo letos organizirali tečaj za vodnike vodov in za vodnike smučanja v okviru naše občinske zveze. Tega so se udeležile tudi skoraj vse enote; z osnovne šole Horjul pa se je tečaja udeležil en član pripravljalnega odbora za novo enoto. Iz premaletih razlogov pa se tečaja niso ude-

ležili člani enote Franci-Vinko Miklavc iz osnovne šole Dobrova pri Ljubljani.

Na tečaju smo obravnavali tematično o delu in liku vodnika ter o oblikah dela z vodom. V referatu je bilo tudi nekaj napotkov za delo načelnikov čet in odredov. Na tečaju smo med drugim razpravljali o delu naše občinske zveze in o izvrševanju obveznosti posameznih enot do občinske zveze tabornikov.

Na tečaju smo se dogovorili, katerih tekmovalcev in akcij se bodo taborniki udeležili v letu 1965 v počastitev 20-letnice osvoboditve.

Izčrpen referat o delu vodnikov je pripravil načelnik občinske zveze tabornikov Tabornik Partizan — Hudournik.

O organizaciji zveze tabornikov Slovenije, okrajne zveze in o delovanju občinske zveze pa je veliko povedal predsednik občinske zveze Rudi Camernik.

Poseben del tečaja pa je bil referat Adija Rabiča, predsednika občinske komisije za šport.

Skupno s tečajem za vodnike in načelnike enot smo organizirali tudi smučarski tečaj za vodnike smučanja, predvsem za potrebe naše občinske zveze.

V tem delu tečaja so se taborniki spoznali s sodobno smučarsko šolo. Zadnji dan tečaja so bili izpiti za smučarske vodnike, tako da smo si letos pridobili kar štiri nove vodnike smučanja.

Za konec smo imeli tudi občinsko prvenstvo v veleslalomu. Pri tabornikih je bil prvi Tone Križman iz čete LS, pri tabornicah pa Breda Pfundner. Pripomniti pa moram, da je bil naš tečaj mnogo prekratek.

Moje mnenje je, da so taki tečaji najprimernejši v semestralnih počitnicah in da so združeni s smučarskim tečajem.

RUDI SAMEC

Razstava MDB na Tehniški šoli

V avli tehniške šole so pred kratkim pripravili razstavo o mladinskih delovnih brigadah.

Razstavljen je bil predvsem novejši material, škoda je le, ker ni bilo dovolj gesel, s katerimi naj bi bila takšna razstava opremljena. Za razstavo je med bodočimi tehnikami kar lepo zanimanje.

Tekmovanje med družinami počitniške zveze

Izvršni odbor PZ bo organiziral od srede aprila do novembra tekmovanje med družinami PZ. Posebna komisija, ki jo je imenoval Izvršni odbor, bo skozi vse leto ocenjevala aktivnost v posameznih počitniških družinah.

Na zadnji seji IO so sklenili, da bodo izleti, ki bodo prirejeni v manj znane kraje, mnogo bolje ocenjeni kot tisti, ki bodo organizirani v znane rekreacijske centre. Ocenjevali bodo tudi število udeležencev, število nanovo pridobljenih članov, nadalje propagandno dejavnost vsake družine ter izvedbo izleta.

Najboljši družini bo IO PZ pripravil brezplačni izlet.

J. J.

Trnovo zahteva takojšnjo gradnjo otroškega vrta

Nadaljevanje s 3. strani

realiziral še nikjer. Kdo je za to odgovoren? Morda pa bi se z dobro voljo vseh prizadetih graditeljev stanovanj le našla ustrezna rešitev?

Pa še nekaj malega o igriščih. Malega zato, ker jih v naši občini ni. Je eno samo in to na Viču ob Gradaščici, pa še temu grozi zazičava. Ob naših vrtcih so manjša igrišča, razen dveh so pa vsa urejena le za interno uporabo. Igrišče bi moralo biti ob vsakem otroškem vrtcu tako veliko in tako urejeno, da bi se ga lahko posluževali vsi otroci soseske, saj bi se tam lahko svobodno igrali pod skrbnim in nevsiljivim vodstvom vzgojitelja. Ob dejstvu, da so naši otroci vse preveč utesnjeni v majhno stanovanje, se še bolj kaže potreba po dobro in sodobno urejenih otroških igriščih.

LETOVANJE OTROK

Ko bi mogli vsem tem našim otrokom nuditi vsaj nekaj tednov prostosti v letu, ko bi jim mogli urediti vsaj primerno letovanje. Prav vsi bi bili tega potrebni, saj je le malo otrok, katerim lahko to preskrbe starši sami. V naši občini pa imamo zavod za letovanje mladine, ki se trudi oskrbeti našim otrokom varstvo in vzgojo med počitnicami. Pri tem je dosegel že lepe uspehe. V obmorskem mladinskem letovišču Pacugu je lani letovalo okoli 600 otrok, letos jih bo žal dosti manj, ker ni dovolj sredstev za ureditev tega letovišča.

Z vsem tem razpravljanjem želimo predvsem odpreti javno razpravo o problematiki varstva in vzgoje otrok v naši komuni. Ta problematika je več kot pereča, kar nam lahko pokaže že en sam konkreten primer otroške ustanove Trnovo. Občinska skupščina je sprejela sklep o graditvi otroškega vrta v Trnovem (poleg graditve otroškega vrta v Koleziji), izdelan je tudi že načrt za gradnjo.

Ali se bodo našla sredstva za realizacijo tega sklepa?

NAJNUJNEJŠE BI BILO GRADITI VRTEC V TRNOVEM

Ze pred 12 leti se je pokazala velika potreba po otroškem vrtcu v Trnovem.

Društvo prijateljev mladine Trnovo je leta 1953 uredilo otroški vrt v dveh najetih prostorih KUD France Prešeren v stavbi, ki je stara preko 200 let. Te prostore so uporabljali za shrambo zelja, tik pred organizacijo vrta pa je imela socialistična zveza delovnega ljudstva

Trnovo v njih skromno pisarno, ki jo je z razumevanjem odstopila za otroško varstvo. Od tedaj, to je od leta 1953, ta organizacija nima več lastne pisarne.

V omenjenih dveh prostorih je deloval predšolski vrt celih 8 let. Obe sobi sta temni, mrzli in zelo vlažni. V eni sobi mora ves dan goreti luč, za 50 otrok hkrati je na razpolago ena sama umivalna školjka. Ali je kaj čudnega, da je bilo po statistiki obolenj otrok v vrtcu od 1957 doslej poleg 182 primerov nalezljivih bolezni še 74 primerov prehlada, 16 bronhitisa, 16 pljučnic, 41 angin in 21 primerov vnetja ušes, torej v glavnem prehladne bolezni. Kljub takemu stanju je bil vrtec nabito poln, saj je bila kapaciteta v vseh letih redno prekoračena za 70 do 90 odstotkov.

Ob dograditvi nove šole v Trnovem leta 1962 je vrtec po sili razmer zasedel dve delavnici za tehnični pouk. V ta dva prostora je preselil predšolske otroke (zaradi ugodnejših pogojev za bivanje), obenem pa je odprl najprej 2, nato 3 nove šolske oddelke in jih namestil v bivših predšolskih igralnicah.

Tremutno je v oskrbi vrta 72 predšolskih otrok in 60 šolarjev, skupaj 132 gojencev. Dejstvo je, da vrtec s takim številom otrok sploh nima svojih prostorov, ti pa, v katerih je, so po vseh kriterijih nefunkcionalni in mlo rečno docela neprimerni. Močno je tudi ovirana dejavnost osnovne šole pri tehničnem izobraževanju, saj vrtec zaseda nujno potrebne tehnične delavnice. Pogoje življenja in dela v vrtcu otežujejo zlasti naslednja dejstva: obe učilnici šolarjev sta še posebno po dograditvi šole in ureditvi igrišč in cestišč postali tako vlažni, da resno ogrožajo zdravje gojencev in osebja. Prostor v šoli so neprimerni za otroke od drugega leta dalje. Tla so cementna in pokrita samo z gumo. Prostorji so pritični in stalno mrzli. Poleg teh ni nobenih dodatnih prostorov, zlasti pa ni dovolj sanitarij. Občutno je premajhna celotna zmogljivost nasproti dnevnim potrebam po varstvu.

Kapaciteta vrta je glede na bivalne površine 80 otrok. Zasedbo 132 pa so izsilili starši, ki niso vedeli, kam z otroci. Tako odpade na posameznega gojenca le 1,4 površinskega metra bivalne površine. Kljub taki natrpanosti so prošnje za sprejem na dnevni red. Ze pet let je nemo goče zadostiti vsem potrebam, samo v letu 1964 je bilo odklonjenih 73 prošilcev. Zadnji čas so vse pogostejši primeri, ko nam vrtce pošilja prošilca ali šola ali oddelke za socialno skrbstvo pri občinski skupščini.

Težavno stanje je napotilo DPM, SZDL in Krajevno skupnost Trnovo, da je izvedla anketo o varstvu v Trnovem, ki kaže, da je v domačem varstvu 1337 otrok, doma brez nadzorstva 86 otrok, v otroških ustanovah in domovih 387 otrok, pri sosedih in sorodnikih 238 otrok, v rejih 31 in 17 v zaščiti odseka za socialno varstvo.

Zaskrbnjuječe je zlasti dejstvo, da je kar 86 otrok doma brez nadzorstva. Ali se tudi iz te skupine otrok rekrutirajo mladoletni prestopniki, ki so samo v naši občini preteklo leto povišali odstotek prestopništva kar za 13 odstotkov?

Samo 58% učencev je končalo šolsko obveznost v osmih letih

OD 720 UČENCEV NAŠIH OSEMLETK, VPISANIH V ŠOLSKEM LETU 1956/57, JIH JE USPEŠNO KONČALO ŠOLSKO OBVEZNOST LE 400 — OD 6452 OSNOVNOŠOLCEV JIH JE 200 DUŠEVNO NE-RAZVITIH — V ŠOLAH NA DEŽELI KONČA V NORMALNEM ČASU LE 14—51% OTROK — UČENCI SO V NEENAKOPRAVNIH UČNIH POGOJIH — PRESTOPNIŠTVO MLADOLETNIKOV — SAMO NA BREZOVICI IMAJO ODDELEK ZA CELODNEVNO VARSTVO OTROK

Ko razpravljamo o tem, da je treba nujno zgraditi šolo v Velikih Laščah, na Bičevju, na Igu in drugod, vse prečesto včasih kar primitivno mislimo na to, da bi učencem zagotovili le enozmenny pouk, večje kvadrature šolskega prostora, več svetlobe, telovadnico in podobno. Včasih se mi zdi, kot, da pri teh prednostih pozabljamo na učni uspeh, na kvaliteto pouka in enakopravnost šolanja.

Zato prav v tej številki objavljamo članek, ki ga je napisal strokovnjak za prosvetno-pedagoško delo MARJAN TOMSIČ. Z nekaterimi grozljivimi podatki nam prikaže učne rezultate, ki med drugim izvirajo iz neurejenih šolskih razmer, skratka z neenakopravnimi pogoji šolanja. Želimo, da bi bila tudi ta analiza prispevek in opozorilo k čim hitrejšemu reševanju šolske problematike.

Namesto uvoda nekaj števil. Od učencev osnovnih šol občine Vič — ki so bili vpisani v 1. razred v šolskem letu 1956—1957, jih je v osmih letih uspešno dovršilo obvezno šolo komaj dobra polovica, točneje 58%. Ostali so izstopili iz šole v 5., 6. ali 7. razredu ali pa bodo nadaljevali osnovno izobraževanje do šestnajstega in sedemnajstega leta. Od 720 takrat vpisanih učencev jih je prejelo zaključno spričevalo, dokaz o sposobnosti za vstop v poklic ali srednjo šolo, nekaj nad 400. Deveto in deseto leto se jih je letos šolalo v osnovnih šolah samo 68. Ob enakem številu v prihodnje se bo v naslednjih dveh letih „izgubilo“ preko 200 učencev letnika 1956—1957.

In še drugi podatek: Od 6452 osnovnošolcev jih je 812 ali 13% takih, ki zaradi slabih ocen v jeseni niso mogli prestopiti v višji razred. Med njimi jih je največ 200 takih, ki zaradi premajhne stopnje duševne razvitosti sodijo v posebne šole. Šeststokrat eno leto pa je izgubljeno za skupnost, ki je dala sredstva za šolanje in za učence, ki bodo morali podaljšati šolanje ali pa se zaradi prenizke izobrazbe vključiti v proizvodnjo, seveda kot ne kvalificirana delovna sila.

Podrobnejši podatki kažejo veliko razliko med uspehi učencev mestnih in zunanjih šol. Medtem ko je v prvih v normalnem času dovršilo šolanje tudi 93% otrok, je ta procent v šolah s pretežno kmečkim okoljem osupljivo nizek: 14, 31, 38, 51 odstotkov, kar pomeni, da je prišel pravočasno na cilj le vsak sedmi, tretji ali drugi učenec. Prav v teh šolah pa imamo tudi razrede, kjer je običajno ob koncu leta blizu polovica otrok.

Kje naj iščemo vzroke za tako nevdružno stanje?

Številke nazorno izražajo neenakopravnost pogojev, v katerih se šolajo otroci, ki so občani iste skupnosti in jim pritičejo enake pravice. Prihajajo v vsakem vremenu v šolo iz krajev, ki so oddaljeni celo 13 kilometrov od avtobusne postaje, in ostajajo z doma deset pa tudi dvajset ur, prihajajo iz družin, ki jim za njihov duhovni razvoj ničesar ne nudijo, od staršev, ki vidijo v šoli še vedno nujno zlo, ker jemlje čas otroku, ki je tako ali tako zapisan „garanju“, ali iz družin, kjer sta oče in mati zaposlena, otroci pa prepriščeni vzgojnemu vplivu ceste.

Preprost račun nam pokaže, da toliko izgubljenih let pomeni velika sredstva, ki pa bi jih vlagali veliko bolj smotrno, če bi dali še toliko, da bi se otroci šolali v enakih pogojih.

In posledice? Osemletno šolanje ostaja zaradi nedodelane materialne osnove na pol poti. Velik del otrok odhaja v proizvodnjo pomanjkljivo šolan, ostaja ne kvalificiran, odrinjen od izobrazbe in kvalifikacije. Ta del močno slabša strukturo proizvajalcev in s tem proizvodnost.

Neprimerno okolje, v katerem raste otrok, neuspešnost pri šolanju in pomanjkljiva skrb za angažiranje otrokovega prostega časa in prostih sil vodijo pogosto v prestopništvo. V letu 1963 je občina Vič dala za 63 otrok v prevzgojnih zavodih 31 milijonov dinarjev. Takih vzgojno zanemarjenih otrok, ki so potrebni, da bi jih oddali v vzgojne domove, je še več, število narašča, toda zanje ni denarja. Škoda je dvojna: strokovno usposobljeni in socializirani bi družbi prispevali, tako pa mora ta dajati zanje. Pri tem pa ne smemo prezreti, da se otrok s pečatom prestopništva ob še tako dobrih vzgojnih ukrepih precej težko razvije v zdravo osebnost.

Meseca februarja je umrla Jožefa Mauar, mati narodnega heroja Ronka

Stroški za vzgojo teh mladoletnikov predstavljajo polovico tistega zneska, ki ga dajemo za varstvo in vzgojo vseh otrok v občini.

Ključ za rešitev teh socialnih in ekonomskih problemov je predvsem v povečanih vlaganjih za normalen razvoj vseh otrok. Zgodnja sistematizirana vzgoja predšolskega otroka je najboljša preventiva proti kasnejšim iztirjenjem. Medtem ko v Bolgariji, Franciji, Italiji vključujejo v vzgojno varstvene zavode preko 60% predšolskih otrok, dosegamo v občini Vič komaj 2,1%.

Zelo pomembni v otrokovem osebnostnem razvoju so uspehi pri šolskem delu. Ti ga razvijajo, krepej samostojnost, delavnost in sami posebi vključujejo učenceve sile. Oblikovanje uspešnega otroka je v veliki meri prepuščeno šoli. Ta pa v današnjih pogojih ne zmore vsega. Učni programi so prilagojeni povprečnim otrokom. Teh je približno polovica, po eno četrtino pa je nadpovprečnih in podpovprečnih. Prav tisti spodnji znižujejo učne uspehe. Metode dela, ki jih učitelji uporabljajo pri rednem pouku, so pri teh manj uspešne. Zanje je treba imeti izven pouka dodatno pomoč, kjer se mora učitelj ukvarjati z vsakim učencem posebej. Precej je šol, kjer so s tako individualno pomočjo v preteklem letu bistveno dvignili odstotek uspeha. Letos kaže, da za to dodatno dejavnost ne bo sredstev, osipanje učencev z vsemi posledicami se bo spet povečalo.

Sola v tistih nekaj urah dela z otrokom ne more v celoti razviti in utrditi v njem smisel za red, disciplino, delavnost, odgovornost, vztrajnost in samostojnost. Kjer tega ne oblikuje družina, bi morala v času, ko so starši zaposleni, pomagati šola. Do sedaj je samo šola na Brezovici odprla oddelke za celodnevno bivanje otrok. Poleg tega, da učenec napravi naloge za šolo, daje bivanje v takem oddelku največ možnosti za načrtno razvijanje učencevih sposobnosti, za duševno in telesno rekreacijo in izpolnitev njegovega prostega časa s plemenito vsebino.

Učne uspehe znižujejo tudi učenci, ki so razvojno zaostali in spadajo v posebne šole. V normalni šoli običajnim učnim metodam niso dorasli. Zaostajajo leto za letom, razen kadar začno motiti delo v razredu, jih spuste v višji razred. Šolanje zaključijo brez sposobnosti za življenje, ki pa bi jih lahko razvili v posebnih šolah, če bi jih pravočasno vključili v šolanje. Strokovna komisija pri občini, ki te otroke kategorizira, ugotavlja zlasti v obrobni šolah veliko število takih otrok (Polhov Gradec 32, Trnovo 50).

In končno, rezerve za boljše uspehe so tudi še v izboljševanju učno vzgojnega dela v šolah. Sodobne metode z uporabo tehničnih pripomočkov napravljajo pouk zanimiv in privlačen. To pa je skupaj s prejšnjim ključ do tega, da bo vsaj 80% učencev dovršilo osnovno šolo v osmih letih, tako kot predvideva sedemletni načrt razvoja šolstva.

„Naša komuna“, glasilo izdajateljske skupnosti lista občinskega odbora SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. — Predsednik izdajateljskega sveta Sergej Vošnjak. — Izhaja mesečno. — Ureja uredniški odbor: Danilo Emeršič (predsednik), Sergej Epih, Boris Makovec, Peter Likar, Vlado Firm, Darko Perovšek in Jože Jesih. — Glavni in odgovorni urednik Peter Likar. — Uredništvo in uprava: Ljubljana, Trg MDB 7/L, telefon št. 22-454. — Tekoči račun pri NB Ljubljana št. 600-18-608-25. — Celoletna naročnina 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. — Tisk Tiskarne šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.